

75 éves az

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXVII. évf. 23.
(3798.)
2021. június 6.
Ára 220 Ft

ujember.hu
ujember@ujember.hu

Fotó: Merényi Zita

Krisztus teste és vére által testvérek vagyunk

Úrnapi beszélgetés Farkas Lászlóval

Farkas László Misekalauz című könyve sokaknak, fiataloknak és felnőtteknek egyaránt segít az eucharisztia méltó megélésében, és abban, hogy az életük valóban eucharisztikussá váljon. A dunakeszi Szent Imre-plébánián Úrnapija előtt beszélgettünk a szerzővel erről és az online szentmise-közvetítések időszaka után a templomba való visszatérés örömeiről, nehézségeiről.

– Mi a Misekalauz vezérfonala?

– A könyvben azt vizsgáltam, hogy az Eucharisztia hogyan tud az életünk és a kapcsolataink forrásává válni, hiszen valljuk, hogy minden forrásunk belőle fakad. Ezzel párhuzamosan az is foglalkoztatott, hogyan formálhatjuk a kapcsolatainkat eucharisztikussá, két szentmise között hogyan lehet az életünk szeretetből odaadott jó illatú áldozat, istendicsőítés.

– A könyvben a szentmisét a házasság létrejöttének és megélésének szimbolikájával magyarázza. Miért ezt a képet választotta?

(Folytatás a 9. oldalon)

Dávid és Batseba

Mit jelent ma apának lenni
a Biblia szerint? (8. rész)
2. oldal

Együtt szeressük Jézust

Az egyeki
Szent József-plébánián
jártunk
7. oldal

Mária-köszöntő Győrben

Michael August Blume SVD
apostoli nuncius
részt vett az ünnepen
8. oldal

Barát József
festőművész-tanár emlékezete
Széchenyi Zsigmond
és Balatonföldvár
Gondolatok
az Omega és a Korál új albumáról
Film: Az Igazság bajnokai

Szeretetből szolgálni

Az Egyház karitatív tevékenységéről rendeztek tudományos konferenciát

A Katolikus Egyház szociális tevékenységéről rendeztek konferenciát május 26-án az esztergomi Szent Adalbert Központban. Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus előkészítő programjaihoz kapcsolódó rendezvény előadói az Egyház karitatív szolgálatának történetét, teológiáját, küldetését, széles körű tevékenységét, jelentőségét, a szociális ellátórendszerben betöltött szerepét mutatták be.

A nemzetközi tanácskozást a Katolikus Karitás, a Nemzeti Köszolgálati Egyetem (NKE) Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Vállás és Biztonság Kutatóműhelye, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Az Igazságos Háborútól a Béke Filozófiájáig Kutatócsoportja szervezte. A külföldi előadók online jelentkeztek be.

A konferenciát Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek nyitotta meg. „A

segítő szeretet mindig különlegesen jellemezte a kereszténységet. Teréz anya idejében India összlakosságának 2%-át tették ki a keresztények, ám a szociális ellátásnak mintegy 40%-át

vállalták magukra.” A karitatív szempontok ugyanakkor már a korai Egyház életében jelen voltak. Szent Pál apostol azzal korholta a híveket, hogy a lakoma során különbséget tesznek a közösség tagjai között.

(Folytatás a 3. oldalon)

Van Isten, van örök élet, a többit majd meglátjuk

Beszélgetés Szabó Ferenc jezsuita szerzetessel az Isteni színjátékról

Az idén az egész világ megemlékezik arról, hogy hétszáz évvel ezelőtt, 1321-ben adta vissza lelkét Teremtőjének az olasz Dante Alighieri, minden idők legnagyobb költője, az Isteni színjáték írója. „Szent poémájában” Dante a Pokol, Purgatórium és Paradicsom képét festette meg. Szabó Ferenc jezsuita szerzetes pappal, teológus költővel beszélgettünk.

– Olvastam a Facebook-on, hogy kilencvenévesen tanulmányt ír az Isteni színjátékról. Mióta foglalkozik Dante életével és munkásságával?

– Az, hogy hónapok óta tanulmányozom Dantét, és az Isteni színjá-

tékkal a szellemvilágban utazgatok, számomra nem csak tudományos kutatás a költő halálának hetedik centenáriuma alkalmából, hanem egzisztenciális tevékenység: belejátszik ebbe az is, hogy elmúltam kilencvenéves.

(Folytatás az 11. oldalon)

Uram, legyőztél, hogy magadhoz magasztalj

Bálint Sándor élete
és a boldoggáavatási folyamat

Ferenc pápa a közelmúltban öt másik személy mellett elismerte Bálint Sándor néprajzkutató hősie erényeit. Serfőző Leventével, a Szeged-Csanádi Egyházmegye oktatási püspöki helynökével, Bálint Sándor boldoggáavatási eljárásának egyházmegyei referensével beszélgettünk.

– Mikor került kapcsolatba Bálint Sándor személyével, és mióta tölti be az egyházmegyei referens pozícióját?

– Bálint Sándorról először kispapként hallottam. Gyulay Endre püspök atya nagyon sokat mesélt róla, megosztva ve-lünk, növendékekkel a szent életű professzorral kapcsolatos emlékeit, személyes élményeit. Később, már papként különböző konferenciákon, könyvbemutatókon ismét találkoztam a nevével és a munkásságával. Követve a boldoggáavatási eljárásának alakulását, az elmúlt tizenöt évben időről időre felbukkant előttem a neve, de behatóbban néhány éve kezdtem tanulmányozni az életútját, tanári, kutatói munkáját, amely nagyon mélyen összefonódott a vallásos hitéletével.

(Folytatás az 5. oldalon)

ISSN 0133-1205

21023

9 770133 120548

Mondd ki a fájdalmadat az imában, hogy ne mérgezze a lelkedet!

Harmincadik katekézisét tartotta a Szentatyja az imádságról április 21-én. A mai alkalommal a szóbeli ima nélkülözhetlenségéről, fontosságáról és jótékony hatásáról elmélkedett. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Az ima párbeszéd Istennel; és bizonyos értelemben minden teremtmény „párbeszédet folytat” Istennel. Az emberben az ima szóra, fohász-kodássá, énekké, költészetté válik... Az isteni Szó testté lett, és minden ember testében a szó imádságban tér vissza Istenhez.

A szavak teremtményeink, de egyben anyáink is, és bizonyos mértékig ők formálnak bennünket.

Egy ima szavai biztonságosan átvezetnek bennünket a sötét völgyeken, vízben gazdag zöld rétek felé irányítanak, és ünnepi asztalt terítenek nekünk ellenségeink szeme látára, ahogyan a zsoltár mondatja velünk (vö. Zsolt 23). A szavak az érzésekből születnek, de létezik a fordított út is: a szavak alakítják az érzéseket. A Biblia arra neveli az embert, hogy a szón keresztül minden napvilágra kerüljön, és semmi emberi ne legyen kizárva, cenzúrázva. Főleg a fájdalom veszélyes, ha elfedve, elzárva marad bennünk... A magunkba zárt fájdalom, mely nem talál szabad utat, szabad folyást magának, megmérgezheti a lelkiünket – halálos.

Ezért tanít bennünket a Szentírás arra, hogy időnként merész szavakkal is imádkozzunk. A szent írók nem akarnak becsapni bennünket az

emberrel kapcsolatban: tudják, hogy szívében kevésbé épületes érzések is vannak, sőt gyűlölet is.

Egyikünk sem születik szentnek, és amikor ezek a rossz érzések kopogtatnak szívünk ajtaján, képesnek kell lennünk arra, hogy imával és Isten igéjével hatástalanítsuk őket.

A zsoltárokból nagyon kemény kifejezéseket is találunk az ellenségekkel szemben – a lelkeség mesterei azt tanítják, hogy ezeket az ördögre és bűneinkre vonatkoztassuk –, ezek mégis olyan szavak, amelyek az emberi valósághoz tartoznak és a Szentírás szövegébe is bekerültek. Annak tanúsítására vannak ott, hogy ha az erőszakkal szemben nem lennének szavak, melyek ártalmatlanná tudják tenni a rossz érzéseket, és úgy tudják irányítani őket, hogy ne okozzanak kárt, akkor az egész világot elárasztanák.

Az első emberi ima mindig szóbeli. Mindig az ajkunk mozog először. Bár mindannyian tudjuk, hogy az imádkozás nem szavak ismételtetését jelenti, mégis a szóbeli ima a legbiztosabb, és mindig lehet gyakorolni.

Az érzések viszont, bármilyen nemesek legyenek is, mindig bizonytalanok: jönnek és mennek, elhagynak bennünket és visszatérnek. De nemcsak ezek, hanem az ima kegyelmei is kiszámíthatatlanok: időnként a vigasztalás bőséges, de a legsötétebb napokon mintha teljesen elillanna. A szív imája titokzatos, és bizonyos időkben rejtőzködik.

Ezzel szemben az ajkak imája, melyet elsuttogunk vagy kórusban mondunk, mindig rendelkezésünkre áll, és ugyanolyan szükséges, mint a kétékezi munka. A katekizmus kifeje-

lenti: „A szóbeli ima a keresztény élet nélkülözhetetlen eleme. A tanítványoknak, akiket vonzott Mesterük csendes imádsága, ő egy szóbeli imádságot tanít meg, a Miatyánkot” (KEK 2701). „Taníts imádkozni bennünket” – kéri Jézustól a tanítványok, Jézus pedig egy szóbeli imát tanít nekik, a Miatyánkot. És ebben az imában minden benne van.

Mindannyiunknak el kellene sajátítanunk egyes idős emberek alázatát, akik a templomban, talán mert már nem hallanak jól, félhangon mondogatják a gyermekkorukban tanult imákat, suttogással töltve meg a templomhajót. Ez az ima nem zavarja meg a csendet, hanem arról tanúsodik, hogy hűségesen teljesítik az imádság kötelességét, egész életükben imádkoztak, és sosem hagyták abba. Ezek az alázatos imádkozó emberek gyakran az egyházközösségek nagy közbenjárói: ők azok a tölgyek, amelyek évről évre szélesebbre növesztik ágaikat, hogy minél több embernek nyújtsanak árnyékot. Egyedül Isten tudja, mikor és mennyire kapcsolódott a szívük az elmondott imákhoz: ezek az emberek is biztosan megélték sötét és üres időszakokat. De a szóbeli imához mindig hűek maradhatunk! Olyan, mint a horgony: a kötélbe kell kapaszkodnunk, hogy ott maradjunk, hűségesen, bármi történjék is.

Mindannyiunknak tanulnunk kell annak az orosz zarándoknak a kitarásából, aki egy híres lelkeségi mű szerint úgy sajátította el az imádság művészetét, hogy újra és újra ugyanazt a könyörgést ismételte: Ur Jé-

zus Krisztus, Isten Fia, könyörülj rajtam, bűnösöm!” (vö. KEK 2616; 2667). Csak ezt ismételte. Ha kegyelmek érkeztek az életébe, ha az ima egy nap úgy átmelegítette, hogy megérezte Isten országának jelenlétét közöttünk, ha tekintete olyanná vált, mint egy gyermeké, az azért volt, mert ragaszkodott egy egyszerű keresztény fohász mondogatásához. Az ima végül lélegzésének részévé vált. Az orosz zarándok története gyönyörű; a róla szóló könyv mindenki számára elérhető. Javasolom, hogy olvassátok el: segít megérteni, mi is a szóbeli ima.

Nem szabad tehát lebecsülnünk a szóbeli imát. Mondhatja valaki: „Ő, ez gyerekeknek, tudatlanoknak való dolog; én mentális imát, meditációt végzek, a belső ürességet keresem, hogy Isten betölthessen.” Kérlek, ne

légy beképzelt, és ne nézd le a szóbeli imát! Ez az egyszerűek imája, amit Jézus tanított nekünk: „Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy...” A szavak, melyeket kimondunk, kézen fognak bennünket; időnként visszaadják a jókedvünket, felébresztik a legálmosabb szívet is; olyan érzéseket keltenek bennünk, amelyeknek már az emlékét is elvesztettük, és kézen fogva vezetnek bennünket Isten megtapasztalásához. És mindenekelőtt a szavak az egyetlenek, amelyek – biztosan – Istenhez intézik a kérdéseket, amelyeket ő hallani szeretne. Jézus nem hagyott bennünket a félhomályban. Azt mondta: „Ti, amikor imádkoztok, ezt mondjátok...” És megtanította a Miatyánk imát (vö. Mt 6,9).

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

Ferenc pápa 2020. december 8-án, Szeplőtelen fogantatás ünnepén Szent József-évet hirdetett. Adám Miklós bibli-kust, az Esztergomi Hittudományi Főiskola oktatóját arra kértük, tekintsen végig a Szentíráson, és mutasson rá, mi jellemző az apaságra általánosságban, illetve az egyes bibliai személyek életében. A sorozat nyolcadik részét adjuk közre.

Ehh. Már amikor a felkérést megkaptam ennek a sorozatnak a megírására, tudtam, hogy Dávid és Batseba történetét biztosan bele fogom venni. És most, hogy itt állok előtte, ugyanaz a családótt keserűség tölt el, mint minden alkalommal, amikor beszélni kezdek róla.

Egyesek időnként szóra teszik, hogy az Őszövetség néha meglehetősen amorális viselkedéseket mutat be, anélkül, hogy kifejezetten elítélné őket. És ez valóban így van. Ennek pedig a legegyszerűbb oka az, hogy a Biblia nem erkölctankönyv, hanem kinyilatkoztatás. Nem erkölcsi utasításokat akar adni, hanem arról beszél, hogy kicsoda az Isten, és ennek fényében kicsoda az ember.

Mert arról, hogy milyenek is vagyunk valójában, csak olyan közegben lehet őszintén beszélni, amely emiatt nem akar megsemmisíteni minket. Meggyőződés, hogy manapság győnni is azért nehéz, mert „a tökéletes az elvárt.” Vagy ahogy egy csak félig vicces mondás tartja: „Tegnap megcsináltuk a lehetetlent. Mára a főnök fölvette a napi teendők közé.” Egy ilyen közeg a „tökéletesek versenye egymással”, amiben a hiba a bukással egyenlő. Ha viszont

a hiba megsemmisüléssel fenyeget, nem leszek, nem lehetek képes arra, hogy felvállaljam a tévedéseimet. Akkor foggal-körömmel ragaszkodnom kell ahhoz, hogy én nem hibáztam.

Csak olyan közegben lehetek őszinte magammal, csak olyan közegben vallhatom be legelsősorban saját magamnak, csak aztán a többieknek, hogy nem vagyok tökéletes, ami a hibáimat nem felhasználni akarja ellenem, hanem gyógyítani akarja. Olyan közegben, ami fel akar emelni a bukásaimból.

Ezért van az, hogy a Biblia sokszor kendőzetlen őszinteséggel beszél arról, hogy milyenek is vagyunk valójában. Ez csak a Biblia Istenének a fényében lehetséges. Minden más közegben elképzelhetetlen. Amiről beszélnek, Pilátus kijelentése: „Íme, az ember.” Csak Jézus és a vele szemben elkövetett végtelenül aljas eljárás mutathatja meg a maga valójában azt, amit Chesterton valahogy így fogalmaz meg: csak az ember méltósága olyan hatalmas, hogy az aljassága valódi pondróság legyen. De mindezt csak az előtt a Jézus előtt állva lehetünk képesek beismerni, aki, miközben tövissel koronázzuk, minket vált meg.

Ebből a szempontból pedig a Biblia nem propagandairóladalom. A Bibliában nincsenek hősök, a Bibliában emberek vannak (Jean-Louis Ska). Péterek, akik elég bátrak, hogy kimondják, Jézus a messiás, de elég gyávák, hogy a főpap udvarán megtagadják őt. Pá-

”

Mindenkinek a múltja hatással van arra, hogy a gyermeknevelése milyen örökséget ad át.

A Biblia akarja, hogy vágyjunk az apaságra, és akarja azt is, hogy ez hasson a döntéseinkre, már akkor, amikor még nem is vagyunk azok

lok, akik farizeusi lelkesedéssel vetik bele magukat a kereszténység elleni harcba, hogy aztán ugyanezzel a lelkesedéssel védjék ugyanezt a kereszténységet a farizeusoktól. És Dávidok, akik minden eljövendő bibliai király szá-

mára az abszolút viszonyítási alapot nyújtják, miközben olyan végtelen aljasságokra vetemednek, mint amit a Batseba-történet tár elénk.

Dávid immár nem az az ifjú, akit a hév legalább valamelyest felmenthetne. Öreg király, aki nem is vonul ki a seregével tavasszal, amikor „a seregek háborúba szoktak menni”. Dávid Jeruzsálemben marad. Elég öreg ahhoz, hogy többé ne harcoljon karddal, és elég öreg, hogy megbolondítsa egy szép nő látványa.

Amikor a palota lapos tetén sétálgat a délutáni szélben, meglátja egy nem túl távoli kertben az éppen fürdeni készülő Batsebát, a hettita Urija feleségét. Felhívja magához, Batseba pedig teherbe esik. Íme, az ember.

De ez éppen csak a bevezetés ahhoz, ami ezután következik. Mert Dávid nem esik kétségbe. Szól Joábnak, a sereg parancsnokának, küldje haza Uriját. Amikor pedig a pogány zsoldos megérkezik, elhívja a palotába, megvendégeli, és alaposan leitatja, aztán pedig ségyentelenül hazaküldi. A terv, amilyen nyomorult, annyira briliáns. Batsebát még nem látszik az „édes teher jele,” azt pedig könnyen ki tudjuk találni, mit fog csinálni egy háborúból frissen érkezett részeg zsol-

dos, ha hazamegy a csinos feleségéhez. Scrabble-özni fog-nak. Nyilván.

Csak hogy a tervbe hiba csúszik. Mert Dávid nem számol azzal, hogy a részeg, pogány zsoldos erkölcsösebb, mint a király. Urija nem megy haza. A palota kapujában alszik a király többi szolgájával együtt. Amikor pedig Dávid megkérdezi tőle, miért, meg is mondja: „A Láda, Izrael és Júda sátorban laknak, parancsnokom, Joáb és a sereg földön alszik, én meg menjek be a házamba enni, inni és asszony-nyal halni?”

De Dávid nem adja fel. Másnap megint lerészegíti. És amikor a képlet nem változik, már erre is van terve. Ír egy levelet, és Urija kezébe nyomja, mondván, vigye ezt el Joábnak. A levélben utasítás található arra, hogy Uriját állítsák oda, ahol heves a harc, hogy meghaljon. A király Urijával kézbesítetteti a saját halálos ítéletét. A kilencedik parancs megszegését hamar követi a hatodik, annak az elfeledését a nyolcadik, amikor pedig az nem működik, végül az ötödik megszegésével oldja meg.

A parancs végrehajtatik, Dávid pedig elveszi Batsebát. Dávid az Őszövetség egyik legjelentősebb karaktere. Isten kiválasztottja. A legnagyobb király. Az igazság és az igaz

vallásosság megtestesítője. A zsoltárok szerzője. Valamint egy gerinctelen féreg, egy házasságtörő gyilkos. Íme, az ember.

Nátán hozza Isten üzenetét: „mivel ezt tetted, a kard sosem fordul el a házadtól”. Mivel megmutattad, hogy hatalom birtokában mit tehet a király büntetlenül, a gyermekeid ugyanezt meg fogják tenni a hatalomért. Illetve nem egészen büntetlenül. Mert a házasságtörésben fogant gyermek meghal, mint „első zsengeje” a Dávid házára kimondott átoknak. Hiába a kétségbeesett közbenjárás.

Dávid olyasmivel mondja ki a gyermekére a halálos ítéletet, amit akkor tett, amikor a gyermek még meg sem született. Persze, ez megint egy sarkos példa, de fontos összefüggésre hívja fel a figyelmünket. Ahogy egy maffiózó hiába tér jó útra, a családja veszélyben lesz az ő múltja miatt, úgy mindenkinek a múltja hatással van arra, hogy a gyermeknevelése milyen örökséget ad át. A Biblia akarja, hogy vágyjunk az apaságra, és akarja azt is, hogy ez hasson a döntéseinkre, már akkor, amikor még nem is vagyunk azok. Hogy amikor odaérünk, olyasmit hozzunk magunkkal, ami életeti, erősíti a gyermekünket. Ne olyat, ami megöli.

Szeretetből szolgálni

Az Egyház karitatív tevékenységéről rendeztek tudományos konferenciát

(Folytatás az 1. oldalról)

Ebben az időben még nem vált el teljesen egymástól az eucharisztikus és a szeretetlakoma. Ugyanakkor már az első századtól megjelent egy másfajta étkezés, az agapé, amikor a keresztény közösség tagjai gyűltek össze. Ennek során élelmiszert küldtek a rászorulóknak. A keresztény közösség tagjai tudták, ki a beteg, az idős, kinek van szüksége segítségre. A vendégszeretet kötelezettsége szintén fontos karitatív feladat volt. Az első század során egy zsidó vándor a helyi közösség tagjait kereste fel, hiszen csak így kaphatott megfelelő, kóser ellátást. A kereszténység elterjedésével a III. századtól a püspökök feladata lett a szegényekről

való gondoskodás, de emellett megjelent a betegellátás is.

„Tekintsük az eucharisztikus kongresszust alkalomnak arra, hogy ebből a szeretetből megmutassunk valamit, ez is erősítse közösségeink összetartozását, ez is fejezze ki, hogy az a forrás, amit az Eucharisziából kapunk, éltető vízzel árasztja el egész környezetünket” – zárta köszöntőjét Erdő Péter bíboros.

Peter Turkson bíboros, az Átfogó Emberi Fejlődés Előmozdításának Dikasztériuma prefektusa Krisztus szeretete sürget minket címmel tartott előadást.

XVI. Benedek és Ferenc pápa is középpontba helyezte Isten irgalmas szeretetének bemutatását. A Szentháromság egymás iránti szeretete mintegy átsugárzik az Egyházra, ez jelenik meg a Karitás különféle tevékenységében. Ez ugyanakkor nagy felelősséget is jelent – hangsúlyozta a bíboros.

A szeretet tetteinek megnyilvánulása központi eleme az Egyház életének, ám ez túl is mutat az Egyházon, hiszen sok olyan szervezete van, mely nem csak keresztény közegben tevékenykedik. Ez pedig az Egyház egyetemes felelősségére mutat rá. A laikusoknak is nagy szerepe van a karitatív munkában, hiszen olyan helyeken is képviselni tudják az Egyház társadalmi tanítását, ahol az egyházi szervezet nincs jelen. A karitatív szolgálat fontos eleme az önkéntesség. Napjainkban megfigyelhető egyfajta filantrópia, erre az Egyház is támaszkodhat. Az Egyház karitatív szolgálata ugyanakkor szabad, nem függ a politikától, ezért bárhol képes tevékenykedni. „A szeretet tette az Isten országának előrevetülése” – fejezte be előadását Peter Turkson bíboros.

Klaus Baumann, az Albert Ludwig Egyetem professzora a Karitás teológiájáról beszélt, majd Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára Szegénygondozás az Egyház történetében címmel tartott előadást. „Íme egy szegény kiáltott, és az Úr meghallgatta őt.” Ferenc pápa a 34. zsol-tár szavaival kezdi a szegények vi-

lágnapjára írt üzenetét. Nem véletlenül, hiszen Jézus csodái olyan jelek voltak, melyek kézzelfogható módon utaltak Isten szeretetére. Az apostolok cselekedetei szerint a tanítványok kiválasztottak hét férfiút az asztal szolgálatára, Szent Fábán pápa pedig hét diakóniára osztotta Rómát. Szent Kornél pápa idején a római egyházmegye ezeröttszáz szegényről gondoskodott. A Nyugatrómai Birodalom bukása után éhínség és szükség esetén a lakosság csak a pápaságra támaszkodhatott. Szent Szótér pápa korában a római közönség a korinthusi híveknek küldött segítséget. Amikor a barbárok elfoglalták Numidiát, és elhurcolták a keresztényeket, Szent Ciprián, Karthágó püspöke gyűjtést indított megse-

kölcsönt. A reformációt követő katolikus megújulás része volt az oktatás megerősítése. Ebben a folyamatban fontos szerepet játszottak a jezsuiták és a piaristák. Az újkorban jöttek létre a betegápoló nővérek közösségei. Rómában a Jó halál Társulata biztosította, hogy a betegek utolsó óráikat emberhez méltó körülmények között élhessék. Magyarországon a török hódoltság idején a ferences szerzetesek gondoskodtak a rászorulókról. Az ipari forradalom korában új kihívásokkal kellett szembesülnie az Egyháznak, ebben XIII. Leó pápa Rerum novarum kezdetű enciklikája mutatta az utat. Lorenz Werthmann 1897-ben hozta létre a karitás intézményét, Magyarországon Rott Nándor és Prohászka Ottokár szervezte meg az első nagy segélyakciót katolikus karitás névvel. Napjainkban Ferenc pápa Az evangélium öröme kezdetű apostoli buzdításában így ír: „Az értünk szegénnyé lett és a szegényekhez és kirekesztettekhez mindig közel lévő Krisztusba vetett hitünkéből következik a társadalom legelhagyottabb tagjainak teljes értékű fejlődésére irányuló törekvés.”

Ujházi Lóránd, a Nemzeti Köszolgálati Egyetem tudományos főmunkatársa az Egyház hármass – megszentelő, tanító és kormányzó – küldetésének a karitatív szeretet szolgálatában betöltött szerepéről szólt. Az állam elvileg létezhet a szociális gondoskodás nélkül, ám az Egyház nem. Jézus Krisztus utasításának szellemében egész küldetését átjárja a karitatív szeretet, mely egyfajta összekötő kapocs a megszentelő, a tanító és a kormányzó terület között. Bár a caritas már az intézményesülés előtt jelen volt az Egyház életében, a hierarchikus felépítésű Egyházban minden hivatal feladata a szeretet tetteinek gyakorlása. A Katolikus Egyház napjainkban a jár-

ma közösség felzárkóztatását. Logisztikai központjai révén lehetősége van egy esetleges természeti katasztrófa esetén a gyors segítség biztosí-

Tóth Tamás, az MKPK titkára Szegénygondozás az Egyház történetében címmel tartott előadást

tására. Önkénteseinél a képzés mellett a lelki feltöltődésre is nagy hangsúlyt helyez.

Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár az egyházak és a Kormány együttműködéséről szólva rámutatott, hogy a Karitatív Tanács szervezeteinek nagy része egyházi működetésű. A Katolikus Karitás minden olyan esetben rendelkezésre állt, amikor kormányzati szinten segítettek a rászorulókat. Így volt ez a járvány idején is.

Aloysius John, a Caritas Internationalis főtitkára a nemzetközi Karitás távlatairól szólva elmondta, az igazi szolgálatot a szeretet szüli, a caritas pedig az isteni szeretetben gyökerezik. Napjainkban kreatív szolgálatra van szükség, alkalmazkodni

csolatokért felelős vezetője a karitatívítás keresztény módozatairól beszélt Ferenc pápa Fratelli tutti kezdetű enciklikájának fényében. Mint elmondta, a karitatív tevékenység első eleme, hogy tisztában legyünk a saját lehetőségeinkkel. Emellett figyelembe kell vennünk azt is, hogy alaposan megváltozott körülöttünk a globális tér. A nemzetközi migrációban részt vevők száma húsz év alatt százmillióval nőtt, a menekültek 40%-a gyermek. Az ember okozta válságot ugyanakkor az embernek kell megoldania, ehhez pedig „meg kell érintenünk a világ tátongó sebeit”. Most van „ideje a cselekvésnek”, ennek fő elemei a találkozás, a kapcsolat és a jelenlét.

Zagyva Richárd, a Katolikus Karitás országos igazgatóhelyettese a Magyar Katolikus Egyházhoz kapcsolódó szociális és humanitárius tevékenységekről tartott előadást. Mint rámutatott, az Egyháznak el kell érnie a hajléktalanokat, a jogtalanságot elszenvédőket, az emberkereskedelem áldozatait és a kirekesztetteket is. A Katolikus Karitás mellett a Katolikus Szeretetszolgálat, a Kolping Oktatási és Intézményfenntartó Szervezet, az egyházmegyei karitátszervezetek, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató vagy a Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat is fontos karitatív tevékenységet folytat. Az Egyház szolgáló szeretetét jelenítik meg a szerzetesrendek, a lovagrendek és a lelki-ségi mozgalmak is.

Tadeusz Kamiński egyetemi docens az egyházi szociális szolgáltatósok struktúrájáról beszélt. Napjainkban az Egyház a társadalmi feladatok közül sok mindenben szerepet vállal, ugyanakkor különböző modellek vannak az együttműködésre. Van, ahol az államot élesen elválasztják az egyháztól. A második modell az autonómia és kooperáció, amikor egy vezető egyházzal működik együtt az állam. A harmadik megoldás a nemzeti egyház modellje, amikor a szociális szolgáltatásokban leginkább az Egyház karitatív szervezetei kapnak szerepet.

Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár a Magyar Katolikus Egyház szociális ellátórendszerben vállalt szerepéről tartott előadást. Mint elmondta, Magyarországon az összes szociális ellátással foglalkozó intézmény egyharmada van egyházi fenntartásban; ma négyből három rászoruló gyermek egyházi intézmény segít. A kormányzat feladatának tekinti, hogy az egyházak szociális tevékenységét mindenben támogassa.

Padányi József vezérőrnagy, az NKE rektorhelyettese A civil-katonai együttműködés jelentősége az egyházak vonatkozásában című előadásában rámutatott, hogy a tábori lelkészi szolgálatok fontos szerepet játszanak a katonai egységek életében. A tábornok beszél boszniai missziós tapasztalatairól. Mint kifejtette, a harcoló felek a katonai misszió során feladatuknak tartották az egyházi szereplőkkel való jó együttműködést is.

A konferencia végén párhuzamos kerekasztal-beszélgetésekre került sor. A humanitárius és szociális szekció a segítségnyújtás lehetőségeit vitatta meg, míg a karitás tudományi kerekasztal az egyházi szociális munka jogi, etikai és oktatási vonatkozásairól tanácskozott. Az egészségügyi csoport résztvevői a karitatív misszió jelentőségét vitatták meg. A konferenciát Écsy Gábor, a Katolikus Karitás igazgatója zárta.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

Kerekasztal-beszélgetések során megvitatták a szociális segítségnyújtás lehetőségeit

zott létre, ezeket nevezték később bazileiaszoknak. Regulájában arra buzdított, hogy a felebaráti szeretet tanítását váltsák tettekre. Szent Benedek is arra hívta fel a figyelmet, hogy „a szerzetesnek a lehető legnagyobb gondja legyen a betegek, a gyermekek, a vendégek és a szegények”. A bencés monostorok szerte Európában a vendégfogadás központjai lettek. Ez a Szent Benedek-i gondolat jelenik meg Szent István király intelmeiben is. Magyarországon Árpád-házi Szent Erzsébet neve örökre összekapcsolódott a szegények szolgálatával.

Az újkor hajnalán terjedt el a mons pietatis (kegyesség hegye) intézménye: a szűkölködőknek zálog ellenében adtak kedvező feltételű

vány okozta válság enyhítésére használja megszentelő, tanító és kormányzó küldetését.

Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, a Katolikus Karitás elnöke a magyar Katolikus Karitás működési kereteiről és súlyponti területeiről beszélt. „A Katolikus Karitás egyházi jogi személyiségű közcélú humanitárius szervezet, amely korra, nemre, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül segíti a rászorulókat szociális intézmények fenntartása és különböző segélyprogramok, akciók útján.”

Az MKPK egészse alatt működő Katolikus Karitás kiemelt feladatának tekinti a mélyszegénységben élők és a kisebbségek megsegítését, a fogyatékkal élők támogatását, a ro-

kell a változó körülményekhez. A járvány felhívta a figyelmet a testvéri együttműködés fontosságára. Ferenc pápa szerint a Caritas nem az Egyház jótékonyági szervezete, hanem az Egyház küldetése. A pandémia rámutatott, hogy különösen a déli országokban van szükség a megfelelő szervezetek működésére, ehhez szükség van a kapacitásfejlesztésre, az érdekképviselőre és figyelembe kell venni az ökológiai szempontokat is. A Caritas hálózatnak – az idők jelleihez igazodva – van bátorsága ahhoz, hogy változtasson a lesgényekben körülményein. Ez nem csak a befogadó, de az adakozó számára is felszabadító erővel hat.

Solymári Dániel, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat nemzetközi kap-

A BIBLIA ÜZENETE

Éltető kenyérré válni

Mk 14,12–16.22–26

Az utolsó vacsorán Jézus önmagával ajándékoz meg bennünket, megelőlegezve halálának és feltámadásának titkát. Ez az önmagát nekünk ajándékozó gesztus étkezés formájában történik. A vacsora, melyen közösségben vannak a tanítványok, egyúttal a megbocsátás eseményeként is megjelenik. Mert a tanítványoknak, akik Jézus körül ülnek és figyelik mesterüket, más és más az egyéniségük. Van köztük, aki lobbánékony, és akad, aki éppen ellenkezőleg, az elfogadás, a barátság példaképe. Jelen van az áruló, a tagadó, a megvetettekből megtért, a kételkedő. Nincs köztük két egyforma, mégis most, ennek a húsvéti lakomának a pillanatában egyetlen közösséget alkotnak. Ki is lép ebből a körből az, aki később még saját magának sem tud megbocsátani: Júdás.

Minden szentmisében pontosan ugyanez történik. A pap körül, aki a legszentebb áldozat bemutatása közben Krisztusként van jelen, ott vannak a

„tanítványok”, akik egyéni életükkel, Istenhez viszonyulásukkal, tanúságtételükkel vagy éppen annak hiányával veszik körül az oltárt, vagyis magát Jézus Krisztust. A pap a saját felszenteltsége által, az Üdvözítő szavait kimondva jelenvalóvá teszi az utolsó vacsora eseményét. A „Vegyétek és egyétek!”, illetve a „Vegyétek és igyátok!” krisztusi szavak egyúttal saját vallomását is jelentik, hiszen a papi élet csak akkor válik teljessé és boldoggá, ha eledellé lesz mindazok számára, akiknek rendeltetett.

De fontos, hogy ez ne csak a pap vallomása legyen, hanem minden keresztény hívőé is. Amikor halljuk a szentmisében Jézus szavait a kenyér és a bor átváltoztatása közben, arra kell gondolnunk, hogy hétköznapi életünkben nekünk magunknak is eledellé kell válnunk családtagjaink, közösségünk, szolgálatunk, munkánk számára. Ahogyan ez Bálint Lea versében egyszerűen megfogalmazódik:

*Jó akarok lenni
hogy kenyérré lehessen kenni
s az emberek kenyeret
ne magában egyenek*

A szentmise nem lehet csupán szokás, vallásgyakorlat. Úrnapján azt az Istent ünnepeljük, aki nem valamit adott nekünk, hanem önmagát. Eleddellé vált számunkra. A legcsodálatosabb módon maradt itt közöttünk, hogy amikor magunkhoz vesszük őt szentáldozáskor, ne feledkezzünk meg arról, hogy a szeretet lényege éppen ebben rejlik, vagyis az eledellé válásban, amit ha szabadon, örömmel és szeretettel vállalunk, kiteljesedik az életünk.

Szent Albert Chmielowski testvér, aki egész életét a szegényeknek szentelte, az Eucharisziából merített erőt, és a következőket mondta: „Az Oltáriszentségen át tekintek Krisztusra. Ennél szebbet ki-gondolhatott volna-e az ő szeretete? Ha ő a kenyér, akkor legyünk mi is kenyér!”

Bátor Botond OSPPE

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (23.)

A hármas ekténia azzal ér véget, hogy a pap a fennhangjában visszaul a kérések közben elmondott rövid, csendes imára. Azért kérheti a nép számára a bő kegyelmet, mert Isten „irgalmas és emberszerető”. S ehhez még a legmagasabb fokú imát is hozzácsatolja: ezért dicsőítjük őt.

Utána pedig az előírás szerint „folytatja az áldozópap vagy a diakónus” a Liturgiát a hitelöltekért szóló ekténiával, a közbeiktatott csöndes papi imával. A liturgikon nem szól arról, hogy az ekténiát hangosan kellene végezní, ám a papi ima előtt ott áll: „Az áldozópap a jelöltekért csendesen imádkozik.” Mindenesetre a paróchiális gyakorlatból eltűnt az ekténia hangos éneklése. Az ünnepélyes főpapi liturgiákban azonban a diakónus hangosan végzi. Óvatosan kell megtálatni az egyensúlyt, hogy ne csorbuljon az Isten dicsőítése, ugyanakkor a liturgia az ember megszentelését szolgálja, és ne riasszon el sokakat a hosszúsága. Már hetven évvel ezelőtt felismerte ezt Dudás Miklós püspök, aki így rendelkezett: „A liturgikon papi szövegéből (az ekténiákat is ideértve) semmi sem hagyható el teljesen, vagyis úgy, hogy a pap sem énekelve, sem olvasva el ne mondaná (...), hogy a liturgia integritása a legcsekélyebb csorbát se szenvedje.”

Ezeket is figyelembe véve fontos a hitelöltekért végzett rész a Szent Liturgiában. Egyházunk a folyamatosságot igazolja vele. Az ókori Egyházban éppúgy imádkoztak értük, mint ma. Nem állja meg a helyét, hogy „a mai világban” mindennél fontosabb imádkozni értük, hiszen az apostolok idejében sem volt jobb az Egyház helyzete.

Az ekténiában imádkozunk a katekumenekért, hogy „az Úr irgalmazzon nekik”, „oktas-ban őket az igazság igéire”, „nyilatkoztassa ki nekik az igazság evangéliumát”, hogy „egyesítse őket szent, katolikus és apostoli egyházával”. Ezekben a kérésekben benne van mindaz, ami miatt a Liturgiának ez a része a „hitelöltek liturgiája” elnevezést kapta. A csöndes papi ima ezt még hangsúlyosabban fejezi ki. A főhajításra való felszólítás után a pap így imádkozik értük Istenhez: „tekints le szolgáládra, kik előtted fejüket meghajtották”. Majd azzal folytatja, hogy alkalmas időben méltassa őket az „újászületés fürdőjére”, vagyis húsvét éjjelén a szent keresztségben való megtisztulásra, amire a keresztény ókorban az egész nagybőjt folyamán készültek. Kéri továbbá, hogy ezzel elnyerjék „búneik megbocsátását” és az „ártatlanság köntösét”, vagyis, hogy megvalósuljon a megkeresztelkedés értelme: a bűnöktől való megtisztulás, és megkeresztelkedve „Krisztusba öltözködhessenek” (Gal 3,27). Az utolsó mondat pedig rávilágít mindennek az értelmére: „Egyesítsd őket szent, egyetemes, apostoli egyházzal, és számítsd őket választott nyájadhoz.” Aztán ennek célját is feltárja a papi fennhang: „Hogy ők is velünk együtt dicsőítsék legtisztesebb és fölséges nevedet.”

Ezek után következik a hitelöltek elbocsátása: „Jelöltek, mindnyájan távozzatok (...). Senki a jelöltek közül ne maradjon!” Ma már azonban ez nem úgy történik, mint régen, amikor tényleg elbocsátották őket, az „ostia-riusok” pedig bezárták és őrizték a templom ajtaját.

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az olvasmányközi zsoltár

„Az első Olvasmány után következik a Válaszos zsoltár, amely az igeliturgiának szerves része. Liturgikus és lelkipásztori szempontból egyaránt nagy jelentősége van, és előmozdítja az Isten ígéről való elmélkedést. A Válaszos zsoltár az egyes olvasmányokra adott válasz, és általában a szentmise olvasmányainak könyvéből kell venni. A Válaszos zsoltárt lehetőleg énekelni kell, legalább is a népre tartozó válaszokat” (A római misekönyv általános rendelkezései, 61).

A zsoltároskönyv tulajdonképpen egy verseskönyv: Isten és a nép bontakozó kapcsolatának, egymástól való eltávolodásának, újbóli közeledésének a költők adnak hangot, szavakat. A szenvedés, az öröm, az ünnep, a küzdelem, a bűn és a bocsánat, a zarándoklét emberi alaptapasztalatai azok a húrok, amelyeket a zsoltáros a lantján penget, s amelyek a panasz, a dicséret, a bűnvallomás és a könyörgés hangján szólnak meg. Az egész könyvet átszövi a szerető emlékezés. Ez a könyv az egész Szentírás énekes összefoglalása.

Minden szöveg értelmezésében fontos szerepet játszik a szövegösszefüggés, amelyben elhangzik. A zsoltárok a mai szentmise-liturgiában szorosan az olvasmány témájához kapcsolódnak, azt bontják tovább. Mivel a zsoltár költői műfaj, természeténél, belső lüktetésénél fogva is éneklésre termett. A szentmisén különösen fontos szerepet kap a zsoltár szövegéből

kiemelt mondat, az *antifóna*, amelynek dallamát és szövegét a hívó közösség könnyen megtanulhatja, és ismétlődő válaszként éneklí a zsoltárenekes által párosával előadott zsoltárversekre. A liturgia párbeszédében a zsoltáros Lélektől ihletett szavaival elmélkedünk Istennek az olvasmányban hallott szava fölött. Fontos ez a történet: Isten szól, s Elke segít közel hozni a közösséghez és az imádkozó emberhez a ma, itt és most nekünk szóló üzenetet.

Amikor a hívó közösség a zsoltárokat hallgatja és éneklí, akkor az Úr imádságos tapasztalatába kapcsolódik be, azt folytatja. Jézus maga is imádkozta, énekelte a zsoltárokat, de talán a legemlékezetesebb zsoltárimádsága a kereszten hangzik el: *Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?* A 21. zsoltár nyitószávaival leheli ki lelkét, s adja át nekünk a Lelket, hogy a feltámadás tapasztalatával már mi, az ő teste folytassuk és fejezzük be ezt a zsoltárt: *Utódom őt szolgálja, beszélnek az Úrról a jövő nemzedéknek, hirdetik üdvösségét a születendő népnek, mert ő vitte ezt véghez.* Ezért fordulnak a keresztények az első gyülekezet óta a zsoltároskönyvhöz, amikor a megváltás tapasztalatáról szeretnének számot adni, s amikor ahhoz keresik a szavakat, hogy kit ismertek föl Jézusban. A szentmisén pedig így vezet át a zsoltárimádság, a zsoltárhoz elmélkedés az Ószövetségből Jézus titkába.

Fehérvári Jákó OSB

A HÉT SZENTJE

Prágai Szent Ágnes

Június 8.

Apja I. Ottokár cseh király, anyja Konstancia, III. Béla királyunk leánya volt. Ottokár minden esz-közt megengedettnek tartott, hogy a Német Birodalomtól minél függetlenebbé tegye országát, és Ágneszt is ennek eszközévé tette. Először eljegyezte Szakállas Henrik sziléziai herceg egyik fiával. Ágneszt jövendő anyósa, a későbbi Szent Hedvig gondjaira bízta, aki a trebnitz-i ciszterci nővérek kolostorában helyezte el. A három év, amit itt töltött, döntő hatással volt egész életére.

Amikor jegyese egy vadászaton meghalt, Ágneszt hazavitték, és egy időre a premontrei nővérek bízta Doksonyban.

Közben Ottokár új, politikailag még előnyösebb kapcsolat keresett. Lányát elígerte II. Frigyes császár trónörökösének, a későbbi VII. Henrik királynak, és Ausztriába, a Babenbergeknél udvarába küldte.

Hamarosan azonban ennek az eljegyzésnek a felbontására is ürügyet keresett és talált, mivel lányáért ekkor az angol III. Henrik és az időközben megözvegyült II. Frigyes császár versengett. Mit sem törődve

Ágnes ellenkezésével, aki mindenáron szerzetes akart lenni, eljegyezte a császárral. Mielőtt azonban sor kerülhetett volna az esküvőre, Ottokár váratlanul meghalt. Ágnesnek IX. Gergely pápa segítségével sikerült rávennie Frigyesre, hogy adja vissza a szabadságát.

A huszonöt éves hercegnő Prága peremén, a nyomorban keresett magának egy kis házat. Bizonyára Hedvig hatása kereshető abban, hogy korán észrevette a társadalmi igazságtalanságokat.

Apja halála után minoriták érkeztek Prágába. Ágnes rávette testvérét, Vencel királyt, hogy építtessen nekik kolostort (és Szent Jakab tiszteletére templomot). 1234-ben átvette a kolostor irányítását.

A kolostor körül csakhamar kórházakat és árvaházakat, menhelyeket és lepratelepeket hoztak létre – valóságos városnegyed épült a rászorulóknak számára, amelyben több templom is helyet kapott. Az egyik kórházban Ágnes támogatásával volt keresztes lovagok lettek az ápolók.

Kolostorának olyan vonzereje volt, hogy II. Ottokár legidősebb lánya és a legelőkelőbb nemesi családokból még tizenkét leány kérte a felvételét. Hamarosan újabb és újabb kolostorok épültek. A nővérek, akik gyermekkorukat többnyire fényűzésben töltötték, új életet kezdtek: kemény vezeklésben és a legteljesebb szegénységben élve ápolták és gondozták a rászorulókat.

L. K.

JÚNIUS 6., VASÁRNAP – KRISZTUS SZENT TESTE ÉS VÉRE, ÚRNPJA (Évközi 10. vasárnap, Szent Norbert püspök, Cintia) – Kiv 24,3–8 Mózes az áldozati állatok vérével meghintette a népet az Úrral kötött szövetség jeléül.) – Zsid 9,11–15 (Krisztus vére megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől.) – Mk 14,12–16.22–26 (Jézus az utolsó vacsorán saját testét és véréát adja apostolainak.) – **Énekrend:**

Ho 106 – ÉE 572, 419, Ho 105 – ÉE 167, Ho 134 – ÉE 540, Ho 280B – ÉE 132.

JÚNIUS 7., HÉTFŐ (Róbert, Fülöp diakónus, Grácia) – 2Kor 1,1–7 – Mt 5,1–12 – **Zsolozsma:** II. zsoltárhét.

JÚNIUS 8., KEDD – Prágai Szent Ágnes szűz emléknappja vagy Boldog Sándor István emléknappja (Medárd, Helga) – 2Kor 1,18–22 – Mt 5,13–16.

JÚNIUS 9., SZERDA – Szent Efrém diakónus és egyháztanító emléknappja (Előd, Annamária, Pelágia) – 2Kor 3,4–11 – Mt 5,17–19.

JÚNIUS 10., CSÜTÖRTÖK (Margit, Diána, Gréta) – 2Kor 3,15 – 4,1.3–6 – Mt 5,20–26.

A hét liturgiája

B év

Ho 155 – ÉE 133, Ho 154 – ÉE 540, Ho 152, ÉE 189.

JÚNIUS 12., SZOMBAT – A boldogságos Szűz Mária szeplőtelen Szívének emléknappja (Villő, Adelaide) – Iz 61,9–11 – Lk 2,41–51a.

JÚNIUS 13., ÉVKÖZI 11. VASÁRNAP (Páduai Szent Antal áldozópap és egyháztanító, Anett, Antónia) – Ez 17,22–24 (Az Úr megalázza a magas cédrusokat, de felmagasztalja a sarjadt gyenge ágaskát.) – 2Kor 5,6–10 (Igyekszünk az Úr kedvében járni, akár közel vagyunk hozzá, akár távol járunk tőle.) – Mk 4,26–34 (Isten országa parányi magból fejlődik hatalmas fává.) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 227 – ÉE 588, Ho 227 – ÉE 143, Ho 134 – ÉE 595, Ho 152 – ÉE 189.

Serfőző Levente:
Bálint Sándor
a Szent József-i
gondoskodó atyaság
modern
megtestesítője

(Folytatás az 1. oldalról)

Szűkebb értelemben egy éve vagyok az egyházmegye referense, így segítve Bálint Sándor boldoggáavatási ügyét. A hivatalos posztulátor egy Rómában élő személy, én annyit tehetek a boldoggá avatásért, hogy az egyházmegyében igyekszem megismertetni életpéldáját a hívekkel, a diákokkal, a szegediekkel.

– **Mi az, ami különösen megérintette Bálint Sándor személyében?**

– Nagyon nagy dolog, ha valakinek az élete több területet összeköt. Bálint Sándor hídember. Egyrészt a kultúra képviselője: óriási szellemi műveltsége és széles látóköre egy európai gondolkodóról tanúskodik. Másrészt a szegedi és az alföldi táj kutatója, aki a néprajzot tudományos szinten művelte. Pedagógus, egyetemi tanár volt, aki komoly tudományos munkát végzett. Ami Bálint Sándor híd karakterét tovább erősíti, és igazán mély tartalmat, értéket ad neki, az pedig a hite, amit gyermekkorától kezdve a szívében hordozott. Istenkapcsolata mélyen gyökerezett. Amint azt nemrégiben Gyulay püspök úr megfogalmazta: mindenben, amit tett, ott volt az Isten. A Teremtővel való mély kapcsolata vezette őt arra is, hogy az üldöztetés idején inkább feladta a karriert, és hűséges maradt a hitéhez. Mindez így együtt tette őt igazi hídeberré. Az is nagyon lényeges, hogy nemcsak szegedi volt, nemcsak al-

lföldi, hanem nagyon is európai, aki nem csak megismerte Európát, de Európával is megismertette az alföldi, a szegedi nagytájt, a szakrális néprajz helyi és regionális értékeit. Néprajzi, tudósi munkája elsősorban ehhez a területhez kapcsolódik. Ugyanakkor fiatal tanárként a harmincas, negyvenes években nagyon komolyan követte a szentatyák tanítását, melyből a keresztény és szociális gondolat komoly hatással volt rá. Mélyen megérintette az egyszerű emberek és a munkásfiatalok sorsa, ezt bizonyítja a KALOT-tal (Katolikus Agrárfjúsági Legényegyesület Országos Tikársága – *a szerk.*) és annak vezetőjével, Kerkai Jenővel való közös munkája a szegedi tanya világban. Bálint Sándor egyszerre volt alsóvárosi, szegedi, alföldi, magyar és ugyanakkor európai gondolkodású ember. Ezt bizonyítja az a komoly közéleti munka is, amit parlamenti képviselőként vállalt. Hitte, hogy a demokratikus átalakulást a magyar katolikusoknak és a magyar Egyháznak is elő kell mozdítania. Felelősséget érzett Egyházáért, az országért és azokért az értékekért, melyek az evangéliumban és a népi kultúra gazdag világában gyökereznek.

– **Képviselői szerepvállalása ugye már 1945 utánra esik?**

– Igen, a Barankovics István vezette Keresztény Demokrata Néppárt országgyűlési képviselője lett, de elmondhatjuk, hogy korának egyik meghatározó szellemi vezetője is volt.

– **Bálint Sándor hitvalló tudós volt. Életét meghatározta a hűség Istenhez, a hazához, a hivatásához. Az isteni kegyelem az egész életét áthatala.**

– A tanítványai és a szegedi barátai számolnak be arról a mély alázatról, ami jellemezte. Ez határozta meg azt, ahogyan tanított, ahogyan jelen volt az egyetemen, és ahogyan elfogadta az őt ért megaláztatásokat. Ezeket éppen Szeged városától, a szűk pátriájától kellett elszenvednie, amelyet annyira szeretett. Nemcsak az istenkapcsolatában volt a sajátja a mély alázat és az elfogadó magatartás, hanem mindazok irányában is, akik körülvették. Nem titkolta, leírta, hogy nagyon-nagyon mélyen fájtak neki a bántások, amiket az élettől és szeretett városától kapott. Van tőle egy nagyon szép idézet a *Breviáriumban*: „Istenem, legyőztél, hogy magadhoz magasztal. Mindent elvettél, hogy megajándékozz magaddal.” Tudta, hogy mindenben, ami történik, ott van a gondviselő Isten. Mindent ezzel a ráhangyatkózással fogadott el, és ez átsugárzott az életén. Ez a lelkület, hozzáállás szinte tapintható volt a hétköznapijaiban, akár a katedra mögött, amikor tanított, akár az utcán, amikor valaki találkozott vele, vagy amikor betért az alsóvárosi ferences templomba, ahová gyermekként, majd felnőttként is járt. Hátról, letérdelve imádkozott, csöndben, félrevonulva. Ez a csöndben imádkozó, félrevonult ember ugyanakkor egy művelt, rendkívüli tehetséggel és mély hittel megajándékozott ember volt. A tanítványai, a barátai, sőt az ellenségei is így ismerték: alázatos-

Uram, legyőztél, hogy magadhoz magasztalj

Bálint Sándor élete és a boldoggáavatási folyamat

nak, szerénynek, aki az élet-szentség hírében állt.

– **Van egy számomra különösen megrázó és felemelő történet Bálint Sándor életében: a felesége elhagyta, és egy másik férfitől gyermeke született. Később, amikor az aszszony súlyos beteg lett, az a férfi elhagyta őt a gyerekkel együtt. Bálint Sándor ekkor visszament a volt feleségéhez, élete végéig ápolta, gondoskodott róla, a hűtlenség-ből született fiút pedig örökbe fogadta.**

– Ahogyan Ön is említette, Bálint Sándor életében meghatározó volt a hűség a hitéhez, Istenhez, a családjához és a nemzetéhez. Mély istenkapcsolatáról már ejtettünk szót. Igen, hűséges volt a családjához is, valóban visszafogadta a feleségét és annak gyermekét, akit a nevére vett, nevelt, taníttatott. Mindenben támogatta, segítette. Feleségét – a gyermek édesanyját – élete utolsó pillanataig ápolta, gondozta, mindvégig mellette maradt. Ez a hűség éppen Szent József évében rendkívüli hangsúllyal bír. A Szent József-i lelkiség, amit megtalálunk a Szentírásban, gyönyörűen megmutatkozik Bálint Sándor életében. Ő a Szent József-i gondoskodó atyaság egyik modern megtestesítője. Atyai szeretete a gyermek későbbi családjában is visszhangra talált, hiszen szereték és tisztelték őt. Unokája a közelmúltban Szegeden járt, egy szép megemlékezésen a vendégünk volt. Nagyon jó szívvel emlékszik vissza Sándor bácsira, akinek hűsége átszötte a családi kapcsolatokat. Az élete során kapott sebeket igyekezett méltósággal és

nagy alázattal fogadni. Tiszta szívre vágyott. Leírja, hogy sok minden fájt neki, de senkire nem tudott haragudni. Gyulay Endre püspök atya szokta idézni azokat a mondatokat, amelyeket Bálint Sándor akkor mondott, amikor 1965-ben felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték és kényszernyugdíjazták, gyakorlatilag félreállították azért, mert kölcsönadott valakinek egy valószínűleg Nagy Imréről szóló könyvet: Ezek voltak az utolsó szó jogán elhangzott gondolatai: „Csak arra a kérem az én Uramat Istenömet, hogy soha ne tudjam meg, hogy ki juttatott engöm ide. Nem akarom, hogy ellene a lelkőmben bármikor is harag keletkezzön. Aki engöm ezzel az ellenem kitalált váddal a szegénypadra ültetett, az nem tudja, mit cselekedött, nem haragszom rá, majd az Úrjussal elröndözik ezt.” Ez a haragot messze elkerülő tiszta lelkiség hatotta át a mindennapi életét, tudományos munkásságát, családi és személyes kapcsolatait, végső soron az egész életét.

– **Bálint Sándort nagyon erős máriás lelkület is jellemezte.**

– Mária-tiszteletét a családból, a gyermekkorából hozta. Már gyermekként ott imádkozott a ferences Segítő Mária-kegykép előtt a Szűzanya közbenjárását kérve. Szűz Mária-hoz kapcsolódó imádságokat, számos hagyományt, néprajzi motívumot gyűjtött össze. A Mária-tisztelethez köthető munkájának értéke szinte felbecsülhetetlen. Bejárta Európa számos országát, a Kárpát-medencét, Csíksomlyót és egész Erdélyt, elment minden Mária-kegyhelyre, ha lehetősége

nyílt rá. Nemcsak a józsefi lelkület volt erős benne, hanem a mély Mária-tisztelet is.

– **Az, hogy Ferenc pápa elismerte Bálint Sándor hősies erényeit, mit jelent a boldoggá avatás folyamatában?**

– A boldoggá avatásnak két szakasza van. Az egyik az egyházmegyei szakasz, ez 2005-ben, a tanúk meghallgatásával indult. 2013-ra összeállt az a dokumentum, amely a tanúvallomásokat és Bálint Sándor életének legfontosabb eseményeit foglalja össze. Az illetékesek ezt még abban az évben átadták Rómában a Szenttéavatási Ügyek Kongregációjának, amely befogadta és vizsgálni kezdte. Hét évvel később egy teológusokból álló bizottság az úgynevezett *positio* alapján újra megvizsgálta Bálint Sándor életét, és hősies erényeit megismerve döntést hozott. Ennek a római szakasznak az utolsó lépése történt meg most májusban, amikor a bíborosokból, főpapokból álló bizottság döntést hozott, és Ferenc pápa elé terjesztette Bálint Sándor ügyét. A Szentatyá elismerte Bálint Sándor életének hősies erényeit, ami azt bizonyítja, hogy a szegedi hitvalló tudós élet-szentségben élt. Mostantól azért kell még inkább imádkoznunk, hogy a közbenjárására valóban csoda történjen. Eddig is számos, az ő közbenjárásának tulajdonított imameghallgatásról, gyógyulásról kaptunk már visszajelzést, ezeket most egységesíteni és dokumentálni kell. Bízunk abban, hogy megnyílik az út a boldoggá avatás felé.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

A szívünkben megszületett döntés

Egyházmegyei papi zárándoklatot tartottak Máriagyűdön

Május 25-én Felföldi László püspök a Pécsi Egyházmegye pappjaival celebrált szentmisét a máriagyűdi bazilikában a hagyományos egyházmegyei papi zárándoklat alkalmával, mely során a hivatásokért imádkoztak.

Az összegyűlt papokat és diakónusokat köszöntve a pécsi megyéspüspök kiemelte, számára rendkívül különleges ez az alkalom, hiszen mint főpásztor először vesz részt a hagyományos papi zárándoklaton.

Amikor valaki felfedezi a papi hivatást a szívében, megtapasztalja, hogy magára marad a döntésben. Akár Mária az angyali üdvözléset követően. Felmerül bennünk, vajon kivel tudunk erről beszélni, ki ért meg minket? Vannak, akik emlékeznek, kivel osztották meg először, felnőtt fejjel,

őszinte szívvel ezt a szándékot. Mi alapján lehetett kiválasztani, hogy pont neki mondjuk el? Később pedig kivel lehetett beszélni a hivatás megéléséről? – tette föl a kérdéseket homíliájában a főpásztor.

A kérdések mögött ott áll Mária, aki megélte, hogy végtére is mindegy, kivel ül le, kivel beszélget, annak valójában fogalma sem lesz a benne lévő érzésekről. Mégis megosztotta azokat Erzsébettel, akinél meghallgatásra talált, hiszen ő is felismerte a kegyelmet (vö. Lk 1,39–45). Ezért fontos, hogy a papok közösséget

alkossanak, barátai legyenek egymásnak.

Mária nem mindig érthette Jézust – mi sem érthetjük mindenkor magunkat, hivatásunkat sem. Az Isten ránk hagyta. Van, aki számára a papság kudarcok sorozata, hiszen számtalan nehéz helyzettel találkozunk. De tudnunk kell, hogy a döntés a szívünkben született, és ez az Úr akarata.

Ezért nem megérteni, megfejtetni, megoldani kell, hanem hagyni és megélni. Amikor új élet jön a világra, hagyjuk fejlődni, emberré válni. Mikor lesz kész? Talán soha, ez folyamatos munka. Ez a hivatás! – mondta a püspök.

A szentbeszéd után a Pécsi Egyházmegye jelen lévő papsága csöndben elmélkedett. A bensőséges hangulatú liturgiát követően a paptestvérek beszélgetéseken vettek részt.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Boldog Apor Vilmosra emlékeztek a győri kispapok

Május 23-án, liturgikus emléknapiján Boldog Apor Vilmos vértanú püspökre emlékeztek a győri szeminárium kispapjai előljárással együtt. A megemlékezés a kápolnában imádsággal kezdődött, majd a szeminárium udvarán található emlékműnél a püspök vértanúhalálának felidézésével és mécsesek elhelyezésével ért véget. Flehner Péter papnövendék beszámolóját olvashatják.

Május 23-án, pünkösd estéjén emlékezünk meg Győr vértanú püspökéről, Boldog Apor Vilmosról, aki 1945. április 2-án halt vértanúhalált, miután március 30-án egy szovjet katona halálosan megsebesítette.

A kápolnában kezdődő megemlékezésünket Bognár István spirituális atya vezette, a kezdőéneket és bevezető imát követően mécsessel, énekelve vonultunk le a szeminárium udvarán található emlékműhöz. Itt felelevenítettük Apor püspök életének fontosabb eseményeit, vértanúhalá-

lának körülményeit. Rövid csendet követően egyenként helyeztük el a mécseseinket az emlékművön. Ezt követte a vértanú püspök utolsó húsvéti beszédének egy részlete, melyet Simon Dávid diakónus olvasott fel. A megemlékezés végén papi hivatásokért imádkoztunk.

A megemlékezés segít minket, hogy mi is tanúságtevő keresztényekké, mi több, hiteles és életünket feláldozni képes papokká váljunk. Reméljük, hogy életünkben mi is követni tudjuk Apor Vilmos szeretetének példáját, és a ránk bízottak felelős vezetői lehetünk. Bízunk benne, hogy hamarosan szentjeink között emlékezhetünk meg vértanú püspökünkéről.

**Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Brenner János
Hittudományi Főiskola**

Villanófényben Kővári László Károly SDB

Előttem az élet

Segítő Szűz Mária ünnepén Kazincbarcika-Ternyák Csaba egri érsek pappá szentelte Kővári László Károly szalézi diakónust. A mérnöktanárt Don Bosco pedagógiája hódította meg a szalézi közösség számára. Hatvanévesen lépett az elköteleződés útjára, és nagy várakozással tekint a jövőbe.

„Másfajta élet kezdődik most. Hitem szerint az életem nem ér véget itt a földön. Hogy mennyi van még hátra, egy, kettő, tíz vagy húsz év, nem tudom. De teszem a dolgom, amit Isten ad.” Kővári László, szerzetesi nevén Károly igazgatóhelyettes Kazincbarcika, a Don Bosco Iskolában. Az itt élő hétagú szalézi közösségnek sok a feladata. Karácsony előtt költöztek be az újonnan kialakított rendházba. Ők viszik a kazincbarcikai Szent Család-plébániát, és két iskolájuk is van a városban: egy szakképző iskola és egy gimnázium, mellette pedig ott a tanoda és a sportcsarnok. A környező őt falu lelkipásztorai is a szalézi atyák. Ebben a feladatkörben dolgozik 2008 óta Kővári László, akit akkor hívtak meg igazgatónak a Don Bosco Iskolába. Mostantól lelkipáztorként is erősíteni fogja a közösséget.

Május 24-én szentelték pappá, újmiséjét május 29-én mutatta be a szülővárosában, Kaposváron, a Szent Margit-templomban, majd 30-án Kazincbarcika, a Szent Család-templomban.

Vallásosságát a családja alapozta meg, de személyes hitre ébredését annak a közösségi életnek köszönheti, amit a hetvenes években Vargha Zsolt atya indított el Kaposváron, ösztöfogyva a fiatalokat. „Itt kezdődött minden, ami ma is az életemet jelenti. Zsolt atya maga köré tudta gyűjteni a fiatalokat. Az első szaléziak azt élhették át Don Boscóval, amit mi vele, körülötte” – emlékezik vissza. Már ekkor foglalkoztatta a papi hivatás lehetősége, de nem érezte elég erősnek a hitét ehhez a lépéshez. Ezért úgy gondolta, először elvégzi az egyetemet. A tanulmányai idején megismert egy lányt, feleségül vette, családot alapított. Gépészmérnöki diplomájával dolgozni kezdett, majd három év mérnöki munka után váltott, és 1984-ben szakmunkásképzőben helyezkedett el mérnöktanárnaként.

A családi életük Budapestén kezdődött. „Hívó életet éltünk. Ahogy a családunk költözött, úgy tartoztunk különböző plébániákhoz”

– írja le az útját. Megemlíti a domonkos templomot, a Szent Kereszt-templomot, a Rókus-templomot, a Rózsák terét és Gazdagrétet is, ahonnan a Szent Imre-templomba jártak be. László érdeklődése egyre inkább a teológiai felé fordult, 1982-től három évet tanult a hittudományi akadémián, majd egy évet 2002-ben Pázmány levelező tagozatán.

Közben a család egyre gyarapodott, sorban születtek a gyerekeik. Ma már mindannyian felnőttek, Károly legkisebb lánya nemrég házasodott.

A tanítás lassanként az életfeladatává vált: „Nagyon megszerettem a gyerekekkel való foglalkozást. Don Bosco módszerében találtam megerősítést: a gyerekeket úgy szeretni, hogy barátságban vagyok velük. Nem a katedréről, nem a tekintély magasából szólni hozzájuk, hanem köztük lenni, együtt lenni velük abban, amit ők szeretnek. Láttam, hogy ez működik. Kapcsolat épült ki közöttünk, beszélgettünk.”

2008-ban igazgató lett Kazincbarcika, és a szaléziak közeli munkatársa, barátja. Amikor 2012-ben meghalt a felesége, úgy érezte, Jézus arra hívja, hogy nagyobb elkötelezettséggel kövesse, ám László idősebb tartotta magát ahhoz, hogy belépjen a rendbe. „De kiderült, szívesen fogadnak. Sőt bátorítottak, az első magyar szalézi, Zafféry Károly példájával ösztönöztek, aki hatvanévesen lépett a rendbe. Ez megerősített abban, hogy idősebb korban is el lehet kezdeni a szerzetesi életet. Az iránta való tiszteletből vettem fel az első fogadalmam alkalmával a Károly nevet. Kinyílt az út előttem.”

A formáció időszaka is egyedi volt. A jelöltség évét Kazincbarcika töltötte, ahol iskolaiigazgatói munkáját végezte. Majd következett a novíciusi év Szombathelyen. 2016-ban tett első fogadalmat, ezután három évig az óbudai rendház lakója volt, itt folytatta felkészülését a szeszetességre. Szervezte az oratórium életét, és közben teológiai tanulmányokat folytatott az esztergomi szemináriumban. Szerzetesi örökfogadalmát 2020-ban tette le Péli földszentkeresztben, és Kaposváron szentelték diakónussá.

A régi helyén, Kazincbarcika folytatja szolgálatát, amelyhez most új feladatok is tartoznak. „Kegyelmi állapotban érzem magam. Előttem az élet” – vallja.

Trautwein Éva
Fotó: Szalézi.hu

„Íme, itt vagyok, számíthatsz rám!”

Ternyák Csaba egri érsek május 24-én, pünkösdhétfőn Andrásfalvy János szalézi tartományfőnök felkérésére szentmise keretében áldozópappá szentelte Kővári László SDB diakónust a kazincbarcikai Szent Család-templomban.

Ternyák Csaba szentbeszédében úgy fogalmazott: „Kővári László testvérünk ma a papság szentségében részesül, délután már nemcsak Laci bácsinak, hanem Károly atyának hívjuk őt.”

Az ő életében különleges üzenete van annak, hogy éppen a családok évében és a kazincbarcikai Szent Család-templomban van ez az ünnepi szentmise, ahol úgy vagyunk együtt, mint Isten nagy családjának tagjai – folytatta az érsek. – A család fontosságáról, azt hiszem, mi mindannyian tanulhatunk tőle. Aki miután felnevelte gyermekeit, ringatta unokáit, a papi hivatás útjára lépett, és most a Szalézi Család papi közösségébe nyer bebocsátást.

Kővári Lászlónak Károly atyaként az lesz az egyik fontos feladata, hogy áldást közvetítsen, és ahol megjelenik, megszólal, ott áldás járjon a nyomában, sőt maga is váljon áldássá a rá bízottak számára – mondta az érsek.

Forrás és fotó: Egri Főegyházmegye, Szalézi.hu

PAPSZENTELÉSEK

Rendíthetetlen hittel, alázatossággal

Május 24-én, pünkösdhétfőn Szocska A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök áldozópappá szentelte Orosz István Mokiosz diakónust a máriapócsi kegytemplomban.

Az ünnepi szertartást Mária-pócson tartották, ahol Szocska Ábel három fontos feladatot bízott a Nyíregyházi Egyházmegye új papjára: feddhetetlen élet, rendíthetetlen hit, alázatosság.

Édesapjával, Orosz István kálósejéni parókussal együtt kért áldást főpásztortól Orosz István Mokiosz diakónus, hogy megkezdődhessen az ünnepi Szent Liturgia pünkösdhétfőn, a Szentháromság ünnepén Máriapócson, a kegytemplomban.

A szertartás során maga a püspök hívta a Szentlelket segítségül a papszenteléshez.

„Tedd tökéletessé feddhetetlen életben, rendíthetetlen hitben, hogy mindenben kedvedben járjon!” – a szentelési szertartás ezen szavait bíza szentbeszédében az újszentelt lelkére a főpásztor, és felhívta Orosz István figyelmét a „feddhetetlen élet” és „rendíthetetlen hit” kifejezések mögött meghúzódó, életre szóló papi programra, amit innentől fogva gyakorolnia kell.

Külföldön folytatott tanulmányok után tudományokban jártas papként az lesz a feladata Orosz Istvánnak, hogy megvédje az igaz hit tanításait, átadja ezeket a hitgazságokat a rá bízottak számára, valamint az általa tanulmányozott lelki atyák példája nyomán az Isten előtt kedves életet éljen, rendíthetetlen hitben töltve szolgálatát.

Hiszen az az Istennek tetsző, amikor a pap a könyvből tanultakat megéli, ha oda lehet hozzá fordulni, mert segít, képes útra kelni az egy elveszett bárányért is; őrzi a hit titkait – sorolta a nyíregyházi megyéspüspök. – Ez a papi program még egy fontos erénnyel kell hogy kiteljesedjen: gyakorolja a krisztusi alázatot, legyen alázatos pap – tette hozzá.

A szentbeszédben elhangzott intelmek és buzdító szavak után következett a szentelés.

Forrás: Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Zadubenszki Norbert

A Lélek átformál minket

Dunaújváros görögkatolikus közössége nemrég felszentelt új templomában ismét ünnepre gyűlhetett össze a közösség. A diakónusi szolgálatot náluk teljesítő Szaplonczay Máté pünkösdi hétfőjén, május 24-én áldozópappá szentelte Kocsis Fülöp érsek-metropolita.

A templomban nem mindenki fért be, de a kinti kivetítőn minden dunaújvárosi és a környékről érkező hívó követhette a papszentelési szertartást.

Kocsis Fülöp érsek-metropolita prédikációját annak a hangsúlyozásával kezdte, hogy amikor az isteni Szent Liturgiában valakit áldozópappá szentelünk, elsősorban az Isten átalakító erejéről kell beszélnünk, gondolkoznunk.

A Lélek átformál bennünket, ahogy annak idején tudatlan halászberekből hittudósokat és igehirdetőket formált.

„Már pünkösdre készülve is elméltünk az Isten átalakító erejéről, arról, ahogy a Mindenható a hitványt értékessé teszi, a beteget meggyógyítja, a gyarlót tökéletesíti. Amikor a vakon született vasárnapján arról hallottunk, hogy Jézus földből és nyálból sarat csinált, hogy ezt kenje rá a vak szemére, így gyógyítsa meg őt, megláthattuk mi is,

hogy Isten így használ mindent az ő saját céljaira, akaratának megvalósítására. Biztosan nem véletlen, hogy a gyógyítás ezen módját választotta Jézus, hiszen egy egyszerű kézrátétellel is visszaadhatta volna a látását ennek az embernek, de ő inkább ezt a hitvány anyagot, a sarat használta, hogy orvossággá változtassa.”

Amikor embert formál át az Úr, akkor elvárja az ember együttműködését is. Máté bizony sok mindent tett azért,

hogy az Úristen ma átalakítsa őt. Hosszú éveken, sőt két évtizeden át tanult. S nemcsak könyvekből, hanem a lelkét is munkálva, hogy alkalmas anyaggá váljon az Isten kezében.”

Ahhoz, hogy valaki pappá legyen, nem elégséges a sok-sok tanulás, nem elegendő az összeszedett lelki munka, készület és sok-sok imádság. Ezekből még nem válna senki sem pappá. Az Úristen átalakító ereje szükséges, hogy valami egészen új szülessen meg: egy olyan szolgálat, életút, amire ember önmagától nem is képes.

Tökéletessé lenni lehetetlen? Ami az embernek lehetetlen, az Istennek lehetséges. Pappá válni az embernek lehetetlen, de az Istennek minden lehetséges.

„Amikor a papszentelésben imádkozunk, éppen azért tesszük, hogy aki isteni erejével pótolja a hiányokat, a gyarlókat tökéletessé teszi, ezt a szerepet Istenhez és a szolgálathoz méltó áldozópappá szentelje” – zárta beszédét Kocsis Fülöp érsek.

Forrás: Hajdúdorogi Főegyházmegye
Fotó: Hekler Melinda

Együtt szeressük Jézust

Az egyeki Szent József-plébánián jártunk

Szépen felújított épület az egyeki plébánia. Az utcafronton plébánosi lakás, a kertbe nyúló szárnyban közösségi tér, előtte zöldre néző tornác kerti bútorral. Papp László plébános fogad bennünket a kapuban. Már a telefonban mondta, hogy a plébánia életével ismerkedő beszélgetésünkre a közösségük néhány tagját is elhívja. „Nálunk a lelkipásztori tervezés a képviselő-testületben történik. Szent József évében is így született számos kezdeményezés. Ha közösségben tervezünk, az egyik ötlet hozza magával a többi. Mindig van valaki, aki beáll egyik vagy másik ügy mögé, és aztán együtt megvalósítjuk” – vezet be Papp László az életükbe.

A plébános hívására az asztal körül itt ül velünk Kirilla Pál, a Szent János Katolikus Bölcsőde, Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója, Bencsik Dániel, az ifiklub vezetője és Tóthné Varga Gizella, aki egyebek mellett Billings-oktató is. Mindannyian Laci atya közvetlen munkatársai, barátai. „Jézus is úgy akarta, hogy a tanítványok személyes jó barátok legyenek” – magyarázza, mennyire fontos neki a munkatársai támogatása.

Peremhelyzeténél fogva a nagyközség nincs benne a térség gazdasági körforgásában. Ennek következménye, hogy helyben elsősorban közmun-kában van mód a foglalkoztatásra. Sokan ingáznak, a környéki városokba járnak dolgozni. Az iskolában, amely a bölcsődével, az óvodával és a művészeti iskolával együtt egyházmegyei fenntartásban működik, sok a hátrányos helyzetű gyerek. A nagyközség életét megkönnyíti, jobb teszi az önkormányzat, az iskola és a plébánia együttműködése. „Nagy áldás, hogy az önkormányzati képviselő-testületben benne van az egyházközség négy tagja is. Lényeges, hogy a társadalmi pozíciókban legyenek keresztények, akik hiteles életükkel képviselni tudják az evangélium szellemét. Újra és újra figyelmeztetem őket, hogy az őrhely, ahol állnak, nagyon fontos, mert Isten ott számít rájuk” – mondja a plébános.

Papp László 2010 óta Egyek lelkipásztora. Induláskor megkérdezte Barsi Balázs OFM atyát, mit tanácsol, hová helyezze a súlypontot az új lelkipásztori helyén. „A liturgia méltó végzésére bízott. Nem volt nehéz követnem a tanácsát, mert a Szent Ágoston Liturgikus Műhely tagjaként ez közel áll a lelkiégemhez. Az oltár körül szolgálókat nagyon meg tudja ragadni a liturgia szépsége, megfoghatatlan titokkal találkoznak ebben a történetben. Ha ezt megérezzük, és beleállnak a nagy sodrásba, az egész valójukat átjárja, viszi őket magával, és ha el is csatangolnak, visszatálnak a forráshoz.”

Így van ezzel Dani is, aki ministránsként kezdte, és ma is ott van az oltár körül. „Együtt szolgálunk vasárnapról vasárnapra, sokszor hétköznapi is. Az oltár körüli szolgálat meghatározó számomra, segít, hogy hűséges maradjak. Kötődést ad, és a válságok idején is megtart. Ide mindig vissza tudok térni. Biztos pontot jelent az életemben, hogy vasárnap itt a kö-

zösség, ahol értelmes és megerősítő együttlétben vehetek részt” – mondja.

Évek óta együtt vezetik az ifiklubot Enikővel, aki a szerencsés kevesek közé tartozik: Egyeken él, és itt talált munkát is. Dani családi mezőgazdasági vállalkozásában dolgo-

Papp László plébános a résztvevők egyikének tartja magát a közösségben, és örül annak, hogy Dani és Enikő ilyen jól kézből tartják a vezetést. „Ha a szívükben nem érezték volna, hogy ez az ő szolgálatuk, ha nem vállalnák fel egészen, ha nem adnák

Papp László:
Ha közösségben tervezünk,
az egyik ötlet
hozza magával a többi

zik, és itt képzei el a jövőjét is. Szívügyének érzi az egyházközségi munkát.

Az ifiklubba sok ministráns is jár. Aki megtapasztalja, milyen jó a közösség, az más alkalmakra is eljön. Így erősödik meg, válik stabilá az egyházközség, és így lehet felnevelni azokat a fiatalokat, akik később a tartóoszlopoi lesznek. A kapcsolat a plébániával már gyerekkorban elkezdődik, és lassanként belenő az ember a szolgálatba – írja le Dani azt az utat, amelyet maga is bejárt.

Az ifiklub tagjai kéthetente találkoznak a plébánián. Beszélgetés, közös ima, egy rövid előadás és a témával kapcsolatos gondolatok megosztása is hozzátartozik ezekhez az alkalmakhoz, ugyanúgy,

hozzá az energiájukat, akkor nem itt tartanánk. Fontos, hogy a magukénak érezzék ezt az ügyet, mert én nem leszek mindig velük. Így azonban megalapozott a remény, hogy amit elültetünk, az megmarad.”

Egyek életének a plébánia mellett a másik központja az iskola. Ezért az igazgató és a plébános is fontosnak tartja, hogy a kapcsolatuk termékeny legyen. A nyolc osztályban háromszázhuszonöt diák tanul, sok köztük a roma származású. Az óvodába száznyolcvan gyerek jár, az új bölcsődébe huszonegy. Az intézmény 2012 óta a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működik.

Az intézményvezető, Kirilla Pál is példaeértékűnek tartja

nehéz nap után persze néha megkérdőjeleződik bennem, hogy tényleg ezt kell-e csinálnom, de aztán a szentmisében, az imádságban minden letisztul. Igen, itt a helyem, erre kaptam meghívást. És itt találtam meg a feleségemet. Úgy látszik, az Úristennek megvolt az elképzelése erről.”

Az iskola sokféle módon igyekszik színesebbé tenni a diákság életét. A művészeti képzés vonzó a roma gyerekek számára, sokuk számára jelent kitörési lehetőséget. Az intézmény minden lehetséges pályázaton elindul. Éppen most zárult egy pályázat,

üres a petezsák, műszeres befejezés szükséges. Én azt kérttem, hogy várjunk még. Laci atya ebben az időben Fatimában volt. Imát kértem a magzatért, és amikor visszamentem a következő vizsgálatra, már kimutatta a babát az ultrahang. Azóta lelki adoptáló vagyok, rendszeresen imádkozom a Szűzanyához vesztélyben lévő, még meg nem született magzatokért” – meséli Gizella.

Egy falubeli társával, Pappné Fekete Mónikával Billings-oktatóként dolgoznak. Ennek a termékenységet figyelemmel kísérő módszernek a megis-

Tóthné Varga Gizella
Billings-oktató
a kislányával

amelyet közösségépítésre, a kallódó gyerekek felkarolására, életpályamodellek bemutatására írtak ki. Az iskola vezetője fontosnak tartja azt is, hogy sok programot szervezenek, mert a gyerekek kulturális lehetőségei egyébként szűkösek. A Lázár Ervin Programnak köszönhetően például sok helyre eljutottak. Rendszereznek a művészeti iskola tanárainak közreműködésével tartott koncertek is, melyeket összekötnek a jótékonyssággal.

mettetése része a jegyesoktatásnak, és az iskolában is megszólítják a nyolcadikos lányokat, felkészítve őket a párkapcsolatra. „A Billings lehetőséget ad arra, hogy az Egyháztól távolabb álló családokat is elérjünk. A módszer segíti a nőket abban, hogy megismerjék a szervezetüket, tisztában legyenek azzal, hogy mikor vannak termékeny időszakban. Ezek az ismeretek emellett a harmonikus párkapcsolat megteremtéséhez is hozzájárulnak. A Billings-módszer szemléletét az határozza meg, hogy a házaspár mindkét tagja tekintse értéknek a másik biológiai adottságait. Ne legyen természetes egy férfi számára, ha a nő tabletta szed, és ezzel a fogamzásgátlás egész terhe az ő vállát nyomja. A Billings-módszer alkalmazásával a fogamzás, illetve annak elkerülése a férj és a feleség közös ügyévé válik.

A Billings-módszer oktatásához kapcsolódóan elindult a településen a vándorbölcső akció. Gizellák a várandósság ideje alatt készítettek egy bölcsőt a kislányuknak, s amikor kinőtte, továbbadták a következő babának. A bölcső 2018 óta most várja a tizenötödik lakóját.

Laci atya is látja a módszer értékét. „A párkapcsolat szempontjából óriási érték, ha a férfi és a nő megtanulnak egymásra figyelni, és megismerik önmagukat. Így tudják felelősen élni az életüket. A házasságuk azáltal lesz kiegyensúlyozott és boldog, ha a szexualitástól kezdve az anyagi kérdéseken át a gyermeknevelésig, az életük minden területére beengedik Istent.”

Az egyházközség a szolgálattevők munkájának elismerésére díjat alapított, amelyet Tárkányi Béláról, az Egri Főegyházmegye kanonikáról neveztek el. Ez a tudós pap Petőfi kortársa és jó barátja volt, a Kisfaludy Társaság tag-

ja. Tizenegy éven át szolgált Egyeken plébánosként. Megbízta az egri püspök, hogy a Vulgata szövegét a kornak megfelelően magyarátsa. Ezt a munkát itt végezte. „Példakép számomra. Azt üzeni, hogy az ember az Istentől kapott feladatot bárhol teljesíteni tudja” – mondja Papp László.

A plébános 2010-ben még egy tanácsot kapott Barsi Balázstól. „Ha találsz két-három családot, akik melléd állnak, az egész egyházközségnek van jövője.” Végül nem csak két-három családot talált. „Hála Istennek, vannak az egyházközségben ilyen tanúságtévők. Hiszem, hogy bár a rossz hangosabban szól, és az álhírek gyorsabban terjednek, Isten üzenetére is ki vannak éhezve az emberek. Nekünk meg kell keresnünk azokat a csatornákat, amelyeken keresztül eljuttathatjuk hozzájuk.”

Egyeken egyre erősebb a közösségi összefogás, amelynek köszönhetően megannyi értékes kezdeményezés született. Papp László könyvespolcán három kiadvány sorakozik, melyeket a hívekkel közösen készítettek el. Az *Egyeki arcképcsarnokban* katolikus családok mutatkoznak be, a zsolozsmáskönyv a plébánia közösségének rendszeres használatára készült, és a népszolozsma anyagát tartalmazza. A *Lelkeket kerestek!* című kötetet pedig, amely a plébánia kétszázötven éves történetét mutatja be, 2018-ban adták ki, annak jubileumi évében.

Szent József évében a plébánia közössége nevében levelet küldtek az egyházmegye József nevű papjainak. A szent szobra házról házra jár, a befogadó családok körülötte összegyűlve imádkoznak a családjuk megbonthatatlan egységéért. Szent József búcsúnapiján fát ültettek az előző évben született tizenkilenc gyermek tiszteletére. Hálálatát tettek ki a templomban, a belekerülő üzeneteket időről időre közzéteszik a plébánia honlapján, Szent József szobránál pedig a kéréseiket helyezhetik el a hívek. Záródeklára hívták a nagyapok, a minisztránsok havonta egyszer együtt ebédelnek a plébánián, a vándorbölcső révén egyre erősödik a családok közösség. A plébános imádkozik a papi hivatásokért, Kirilla Pál pedig vezeti a Szent László imaszövetség havi szentségimádását.

Pál László atya megtalálta a helyét Egyeken. „Ide már hazajövök. Barátaim a rám bízottak. Azt szeretném, hogy minél többen rátaláljanak az Istennel való kapcsolat örömére. A személyes életszentségünkön múlik a pasztoráció sikere. Meg kell küzdenem a hibáimmal; ha eselek, felállok, megharcolom a harcaimat, így kell megmutatnom másoknak, hogy Isten beleszól az életembe. Az elvárásokat is meg merem fogalmazni, mert Krisztusért vagyunk itt, azért, hogy együtt szeressük Jézust. Az életszentségre való törekvésben szükség van arra, hogy megerősítsük egymást. Engem is erősítenek a hívek. Jópásztor vasárnapján például minden évben ajándékot kapok, a hortobágyi pásztor gúnyájának egy darabját. A ruházat már teljes, idén bográcsot kaptam hozzá.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

László atya
a közvetlen
plébániai
munkatársaival

mint a játék és az agapé. Szent József évében Ferenc pápa Patris corde (Apai szívvel) kezdetű apostoli levelét dolgozzák fel a találkozókon. Laci atya arról is mesél, milyen megrendítő vallomások hangzottak el, amikor arról beszélgettek, ki milyen apára vágyik, milyen a kapcsolata az édesapjával. „Sokan vannak, akik a családjukban nem tudják elmondani, ami belülről feszíti őket. A szülőnek vagy nincs ideje, vagy nem tudja, hogyan beszéljen a gyerekekkel mélyebb dolgokról.”

a plébániai közösséget. Az, hogy tartozik valahová, könnyebb teszi számára a mindennapi küzdelmeket. Laci atya régi barátja. Mielőtt 2014-ben az iskola igazgatója lett, a Szent József Gimnázium kolégiumát vezette Debrecenben, ahol akkoriban Papp László volt az iskolalelkész. Kirilla Pál betelepülő Egyeken, a dinamikusan fejlődő megyeközpontot hagyta ott a nagyközségért. „Kihívást láttam az itteni feladatomban, Isten hívásaként éltem meg. Egy-egy sikertelenség vagy

Így valósulhat meg évek óta a „Tegyük szebbé a családok karácsonyát” akció.

Tóthné Varga Gizella ölében ott ül a kislánya. Férjével együtt ők tősgyökeres egyekiek, de a munkájuk miatt kétlaki életet élnek. A hétvégéket mindig Egyeken töltik. „Mindkettőnk szülei itt élnek, itt vagyunk otthon mi is és a gyerekeink is” – mondja Gizella, aki két nagyobb gyermek édesanyja volt már, amikor negyvenévesen ismét várandós lett. A magzat hathetes vizsgálatakor „azt mondták,

Május 29-én este Szűzanya-köszöntőt tartottak a győri Nagyboldogasszony-székesegyházban. Ferenc pápa rózsafüzér-imámaratónjához csatlakozva imádkoztak a

Könnyező Szűzanya kegyképe előtt a pápa által erre a napra elrendelt szándékra – a megszentelt élet tagjaiért. A közös imádságot Veres András győri megyéspüspök vezette.

Mária-köszöntő Győrben

Michael August Blume SVD apostoli nuncius részt vett az ünnepen

Az imaalkalmat megtisztelte jelenlétével Michael August Blume SVD apostoli nuncius. A májusi Mária-ájtatosságon részt vett Pápai Lajos nyugalmazott győri megyéspüspök, Reisner Ferenc általános püspöki helynök, Böcskei Győző székesegyházi plébános, valamint a Brenner János Hittudományi Főiskola előjárói és papnövendékei.

A Szűzanyához intézett imádság végén a győri Prohászka-iskola két tanulója angolul és olaszul köszöntötte Magyarország apostoli nunciusát 75. születésnapja alkalmából. Michael August Blume nagyanyai anyanyelvén, magyarul köszöntötte meg a jókívanságokat és a találkozást.

A Könnyező Szűzanya kegyképe előtt végzett májusi

imádságot megelőzően a nuncius látogatást tett a felújított Brenner János Hittudományi Főiskolán is, ahol beszédet in-

tézett a kispapokhoz és válsolt kérdéseikre.

Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Ács Tamás

A franciás műveltség mára mintha megkopott volna – gondolhatjuk sokan. A székesfehérvári Ciszterci Szent István Gimnázium tanulója, Garamvölgyi Glória azonban rációfol erre: tizenegyedikes letére az idén első lett francia nyelvből az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen (OKTV). Mindent tudni akar, mert anynyira szereti ezt a nyelvet. Tanára, Wasztliné Horváth Gabriella méltán büszke rá.

A székesfehérvári Ciszterci Szent István Gimnáziumban két nyolcév-folyamos és egy négyévfolyamos képzési formában tanul összesen hétszáz diák. Az iskola udvarán tavaly novembertől építkezés folyik, tornatermet és menzát alakítanak ki. A szünetben hatalmas a zibongás; a gyerekek fegyelmezettek, de érezni a karanténból való visszatéréssel felszabaduló energiákat. Pár perc múlva már különböző csoportok töltik meg az iskola előtti teret is, ahol jelenleg a testnevelésórákat tartják. A modern, impozáns épület bejáratánál egy életnagyságú Klebelsberg Kuno-szobor fogadja az érkezőket.

Így várja itt hét éve Garamvölgyi Glóriát is, a tizenegyedikes tanulót, aki idén tizenkettedikesekkel is bírokra kelve első lett a francia OKTV-n. Glória kilencedikes korától tanul franciát, ami már akkor a kedvenc tantárgya lett. Jó alapot nyújtott hozzá a latin, amit az angol mellett ötödik osztálytól kötelezően tanult. Latinból már van középszintű érettségije, idén az emelt szintű letételére készül. A francia nyelvnek elsősorban a hangzása fogta meg, amiatt választotta ezt az angol mellé, bár a családjában nem volt hagyománya a franciatanulásnak. Wasztliné Horváth Gabriella tanárnő kapta meg a tizennyolc fős csoportot, és hamar megszerettette a diákokkal a nyelvet.

„Glória olyan lelkesse vált, hogy a kilencedik osztály második félévének elejére kitöltötte az egész franciatankönyvet, így pluszfeladatokat adtam neki otthonra, amelyeket egyedül oldott meg. Ezeket folyosói villámtalálkozások alkalmával beszéltük meg – számol be a tanárnő a spontán kialakult tehetséggondozásról. – Akkor még nem sejtettük, hogy ennek eredményeként később az országos tanulmányi verseny első helyezettje lesz.” Az osztálytársai soha nem irigykedtek Glóriára, elfogadták, hogy pluszfeladatokat kap. Támogató közeg voltak a számára, bár a tanárnő szerint egy csoportnak sokszor teher, ha egy gyerek ennyire tehetséges. Glória soha nem hivatkozott a képességeivel. Tizenegyedik osztály elejéig a heti négy alap nyelvvóra mellett két második fakultációra is jár. „Le kellett adnom a történelemfakultációt, mert az éppen egybeesett a francia időpontjával. Sajnálom, mert azt is nagyon szeretem” – mondja.

Kilencedikben és tizedikben a motiváltabb tanulók részt vettek a *Nyelvtanulással a boldogulásért* elneve-

Tehetség, szorgalom és lelkesedés

Ciszterci iskola diákja nyert francia OKTV-t

Wasztliné Horváth Gabriella méltán büszke a tanítványára, Garamvölgyi Glóriára, aki az idén első lett francia nyelvből az OKTV-n

zésű uniós projektben, melyet heti két óra délutáni foglalkozás keretében az ELTE végzős hallgatói tartottak. „Nekem nagyon tetszett ez, és sajnálom, hogy az idén nincs rá lehetőség. Volt olyan, hogy a tizenkettedikesek tanára csak nekem tartott tanórát. Különleges feladatokat végeztünk közvetlen légkörben. Egyszer egy tanár, bár ez a zene nem az én stílusom. A szövegből kihagyott szavakat hallás után kellett kiegészíteni, pedig nagyon hadartak a felvételeken. Olyan nyelvészeti problémákat is megosztottak velünk a tanárok, amiket ők az egyetemen tanultak. Kiselőadásokat is kellett készítenünk magyar történelmi témákról. Ennek azért is nagyon örültem, mert a történelem a másik kedvenc tantárgyam, jogi egyetemre szeretnék jelentkezni.”

Glória tehetséges, van nyelvéreke, és mindez rendkívüli szorgalommal párosul. Nincs olyan nap, hogy ne foglalkozna a tárggyal. Francia tévécsatornát néz, híradót hallgat, könyveket olvas. Jövőre tervezi a felsőfokú nyelvvizsgát, arra is elszántan tanul, angoltól és latinból pedig készül az emelt szintű érettségire.

Az OKTV első kategóriájában azok a diákok indulnak, akik az idegen nyelvet átlagos óraszámban tanulják, a második kategóriában pedig azok, akik tagozatosok vagy nyelvi előkészítő osztályba jártak. Glória az első kategóriában indult, a tizenkettedikesekkel együtt. Nem tanulta a tizenkettedikes anyagot, sőt a tizedikes és a tizenegyedikes egy részét is digitálisan, de ki tudja, hogyan, mégis magába szívta. Jövőre újra indul majd a francia OKTV-n. Latin nyelvből az országos tanulmányi versenyen a tizenhetedik lett, ebből és történelemből is tervezi, hogy jövőre folytatja a versenyzést. Történelem–latin szakos tanára is sokat tett azért, hogy Glória rutinosan élje meg a megmérettetést. Bőven adott neki lehetőséget arra, hogy versenyeken vegyen részt, melyekre magától biztosan nem jelentkezett volna. Ma már élményként éli át ezeket a helyzeteket. A francia OKTV-n egyáltalán nem is gondolt arra, hogy első helyezett lesz, arra számított, hogy az első fordulóból nem fog továbbjutni. Meglepetésként érte, hogy az ő dolgozata lett a legjobb. „Az OKTV-ről úgy tartják, hogy nehéz megnyerni, egyáltalán tovább-

jutni is a döntőbe. Nem gondoltam, hogy bekerülhetek” – fogalmaz a tizenegyedikes lány.

Amikor megtudta, hogy bent van a döntőben, a barátnői ugrálva, sikítva örültek Glória sikerének. A franciatanárnő is nagyon büszke volt rá, úgy érezte, meghozta a gyümölcsét a rengeteg munka és a sok különóra, amelyeket Glóriának tartott a Teams felületén a digitális oktatás ideje alatt. „Végigvettük a korábbi évek OKTV-feladatait. Mondtam is, ha jövőre indul, hogyan fogunk készülni?” – teszi hozzá Wasztliné Horváth Gabriella. „Kitáldtam, hogy majd a második kategóriában indulok” – feleli a diáklány. Glória letöltötte a feladatsorokat, önállóan ellenőrizte magát, és csak azt beszélték meg a tanárral, amit nem értett. Az ilyen a tanulási folyamatban a tanár mentorként van jelen. A fogalmazást viszont nagyon alaposan megbeszélték. Ott leginkább arra kellett figyelni, hogy a megadott terjedelmet ne lépje túl a lány. A digitális oktatás nemhogy akadályos lett volna a felkészülésnek, hanem szinte inkább segítette. Otthonról vehetett részt a másfél-kétórás megbeszéléseken, nem kellett bennmaradnia miattuk az iskolában. A fogalmazást szívesen foglalkozott Glóriával, mert értelmét látta a munkának. Mindketten megélték a jól működő tanár-diák viszony örömeit.

Az országos tanulmányi verseny első fordulóját az iskolában tartották, a második fordulóra a budapesti Móróc Zsigmond Gimnáziumban került sor január végén. Az igazgató

úr azt mondta Glóriának, hogy ha kell, a tényszeren viszi fel Budapestre. Végül a szüleivel érkezett a verseny második fordulójára, ahol az írásbeli után szóbeli megmérettetés következett. A szituációs feladat során nagyon érdekes témát kapott a tizenhét éves lány. Egy képzeletbeli állásinterjú egy bankrablás miatt elítélt, harmincéves, börtönviselt ember szerepében kellett bújni, aki banki munkára jelentkezik, és be kell bizonyítania, hogy ő a legalkalmasabb jelölt. „Szerintem semmi érdekességet nem mondtam, csak azt, hogy nagyon megbántam a múltam, és szeretnék jobb ember lenni – emlékszik vissza Glória. – Élveztem, hogy beszélgetnek velem franciául, és nagyon aranyosak voltak a vizsgáztatók. Később kiderült, hogy ilyen esetekben er-

kölcsi bizonyítványt szoktak kérni, de én azt sem tudtam, mi az. A szóbeli után nem lehetett eldönteni, hogy jó lett-e a második fordulón a teljesítményem. Az írásbelim az volt, ott nem nagyon volt olyan, amit nem tudtam.” „Hát, konkrétan semmi, esetleg valami nagyon elenyésző hibája lehetett – szól közbe a franciatanárnő. – Glória el tudja engedni magát versenyhelyzetben. Szeretem, hogy ilyen, és tudom, hogy így éli meg a versenyzést.”

Hogy milyen tervei vannak a franciával? Annyira kedveli ezt a nyelvet, hogy a diplomácia területén szeretne majd elhelyezkedni. Ez a cél korábban is motiválta már. Hogyan lehet az, hogy ami kötelező, azt ennyire meg tudja szeretni egy diák? – kérdezem tőle. „Én is ezen gondolkodom, hogy ez hogyan lehetséges – feleli Glória. – Még jó, hogy kötelező, mert ha nem lenne az, sohasem tanultam volna magamtól. Szembajött, és beleszerettem. A tanárnő is sokat tett ezért, mindig segít mindenben, akármit kérdezhetek tőle, küldhetek neki fogalmazást, és különórát is tart.”

Tavaly január végén cserediák-

nem jöhetett, mert elhagyta az útlevelet. Csak nekem nem volt franciám! Sírtam csalódottságomban. De most már ez is jó élmény, mert a tanárnő megengedte, hogy részt vegyek a programokon. A tavaly januári utazás után a francia diákok sajnos nem jöhettek már Magyarországra a járvány miatt.” Akkor még senki nem sejtette, mennyire meg kell becsülni azt a francia utat. Glória így is végtelenül hálás volt, mert nagyon kedves családdhoz került Angers-ban. Nem ő választott magának diákot, bár megtehette volna. A francia anyuka elcsodálkozott, hogy Glória milyen szép, és milyen jól beszél franciául. A dicséret és a közvetlenség meglepettette a lányt, jólesett neki. Ha valamit nem értett jól, elmagyarázták, nagyon segítőkészen bántak vele.

„Hét éve működik a cserekapcsolat, és nagy igény van rá. Annyira motiválja a tanulókat, hogy már most megvannak a jövő évi jelentkezők. A tanári munka mellett nagy feladat az utazás és a program megszervezése és lebonyolítása, de a gyerekekért megéri megtenni – vallja a tanárnő. – Kellenek a diákoknak ezek a különleges alkalmak. A Francia Intézetnek van egy *Fedezzük fel Franciaországot!* című előadása, melyre évente el szoktunk látogatni. Sok székesfehérvári diáknak a Francia Intézet az a tájékoztatósi pont, amit ismer Budapesten. Fontosnak tartom, hogy ne csak elméleti tudást szerezzenek a gyerekek, hanem amit elsajátítottak, azt használják is, boldoguljanak vele. Meg kell mutatni nekik, mit nyernek a franciával az angol mellett. Sok egykori diákom számol be arról, hogy a munkahe-lyén vagy a munkaerőpiacon igenis számít, hogy van francia nyelvvizsgájuk. Ha az angol és a német mellett valami mást is tudnak mutatni, azt értékelik.”

A tanárnőnek sok egykori diákja az ELTE-n tanul tovább francia szakon, de nyelvvizsgát is szép számmal tesznek, OKTV-n viszont még senki nem tudott ilyen eredményt elérni. Glória szeretne Angers-ban továbbtanulni, mivel kiderült, hogy ott van jogi egyetem. „Amikor megtudtam, azt gondoltam, ez biztosan nem véletlen!” – mondja a lány.

Nevetve meséli, hogy kiskorában az anyukája kiradirozta és kijavította vele a csúnya írást, de ezen kívül soha nem erőltettek rá semmit. „Megcsinálom magamtól a feladataimat, szerintem éppen azért, mert nem mondták, hogy csinálj már, hanem észrevettem, hogy nekem ez így jó. A tanárnőn is látszik, hogy szeret tanítani.”

Glória sikere szép példája annak, hogy a tehetség, ha szorgalommal párosul, nagyon sokra képes. De ha kifejezetten szeretünk valamit, ha tudunk lelkesedni, ha örömeinket leljük a tevékenységünkben és el tudunk merülni valaminek a szépségében, az még sokkal messzebbre vezethet.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Krisztus teste és vére által testvérek vagyunk

Úrnapi beszélgetés Farkas Lászlóval

(Folytatás az 1. oldalról)

– Életünk alapvető törvényszerűségei bele vannak kódolva a szentmise liturgiájába, gondolok itt a kérésre, a hálaadásra és a megbánásra. A *köszönöm, kérem, bocsánat* szavakat tanítjuk meg az első között a kisgyermeknek is. 2014-ben, fiataloknak tartott táborokban született meg bennem az a felismerés, hogy a házassági kapcsolat kialakulásának folyamata párhuzamba állítható a szentmise felépítésével. Az együtt járás, jegyeség, házasság hasonlatát a Bibliában több helyen is fellelhetjük. Az Ószövetségben azt olvassuk, hogy Isten a tőle való elfordulást paráznaságnak tekinti. Istennek a népével és az egyes lélekkel való kapcsolatát nem egy helyen a menyasszony és vőlegény szerelmével jelöli a Szentírás. Krisztus is úgy beszél magáról, mint vőlegényről.

– Hogyan lehet párhuzamba állítani a jegyesi, házassági kapcsolatot a szentmise egyes részeivel?

– A szentmise Isten kezdeményező szeretetével kezdődik, mint ahogyan az udvarló megszólítja kiválasztottját. Ez a megelőlegező szeretet megnyilvánul már a templom kirtárt kapujában is. Amikor átlépünk rajta, szenteltvizet hintünk magunkra: kifejezzük, hogy szeretnénk belépni, de szükségünk van a megtisztulásra. Ugyanezt tesszük, amikor meggyónjuk a bűneinket, irgalmat kérünk Istentől. Amikor Krisztus tekintetbe belenézünk, azt látjuk, hogy mi is lehetnénk a mennyei Atya jobb képmásai, növekedhetnénk ebben a hasonlatosságban. Ez a felismerés szomorúsággal tölthet el bennünket, ezért zörgetünk Isten szívére: „Uram, irgalmazz.” Az ősegyházban ezt az imát addig mondták a hívek, amíg a pap le nem állította. „Irgalmazzon nekünk a mindenható Isten” – hangzik el a szentmisén, és az Egyház papja Jézus nevében feloldoz bennünket a bocsánatos bűneink alól. Azzal, hogy a szentmise elején állunk, elismerjük, hogy a teremtett világban egyedül az ember bír azzal a méltósággal, hogy a sajátjának ismeri el a tetteit, és kifejezzük a felelősségvállalásunkat is.

Isten irgalmát befogadva felfakad a dicsőítésünk, amely nem más, mint a Megváltó bölcsődala: az angyalok énekelték Jézus születésekor. A gloria egy szószaporító örömitörtés, melyben becézzük Istent. Az első könyörgésben, a collectában a pap összegyűjti egyéni könyörgéseinket, amit tölcészerűen kitárt karjával is kifejez. A hét közben összegyűjtött imáink, lemondásaink, áldozataink beleáradnak ebbe a könyörgésbe.

– Az igeliturgiát hogyan értelmezhetjük a férfi és a nő kapcsolatának szempontjából?

– Az Egyház az Istennel szemben a női princípiumot

testesíti meg, így is nevezzük: Anyaszentegyház. A teremtmény a befogadás állapotában van: ha Isten nem kezdeményez, nem tudunk sem életre kelni, sem saját erőből üdvözülni.

Az igeliturgián elkezdődik Isten szerelmi története az emberrel: az isteni udvarló megszólít bennünket az olvasmánnyal, amire válaszolunk a zsoltárokkal. Újra szól a szentleckében, amire kitörő örömmel válaszolunk az allelujával. Mi az örömünk oka? A cölibátusban láthatjuk annak a jelét, hogy az ember elsődleges partnere az Isten, hiszen végtelen szeretetre vágyunk. Ezt a vágyunkat nem tudja betölteni egy véges ember, csak megéreztetni képes valamit a végtelen Isten szeretetéből. Ennek a végtelen szeretetnek az öröme fejeződik ki az allelujában. Az evangéliumban személyesen Krisztus jön el, hogy szóljon hozzánk, mint amikor a lány kezét megkéri az udvarló. A hitvallás az igent mondásunk, a beleegyezésünk, a döntésünk. A hitvallásban kimondott szeretetünket a hétköznapi próbatételeiben kell véglegesítenünk.

– A felajánlásnál hosszú évszázadokon keresztül ki kellett menniük a templomból a vezeklőknek és azoknak, akik még nem tették le Istennek az életüket, hiszen ők nem vehettek részt a szentmise áldozati részében.

– A vőlegény csak azoknak adja oda magát, akik döntöttek mellette. A felajánlás ebben a szimbolikában az esküvőhöz hasonlít: az Egyház felékesíti magát a vőlegényének. Megfordul a sorrend, már nem Isten, hanem az ember kezdeményez.

A szentmise áldozati részében a Golgotára megyünk, Krisztus áldozata jelenvalóvá válik. A Szentlélek, mintha csak egy időutazást élnénk át, visszavisz minket ahhoz a történeti pillanathoz, amikor Jézus odaadta magát értünk. Amikor az apostolok pünkösd után elkezdtek misét mondani, az alá a kereszt alá vitte őket a Szentlélek, ahonnan elfutottak. A szentmise a feláldozott bárány menyegzője, melyen csak menyegzős ruhában vehetünk részt. Súlyos bűneinkből előbb szentségi feloldozást kell kérnünk. Minden szentmisén megünnepeljük, hogy szeretve vagyunk, hogy valaki már akkor meghalt értünk, amikor még nem is tudtunk a szeretetéről. Azért nevezzük a szentmisét eucharisztianak, hálaadásnak, mert hálával ünnepeljük, hogy benne megvalósul megváltásunk műve, mely még a teremtnél is nagyobb dolog.

A felajánlásban Jézus nemcsak a kenyerünket (a munkánkat, fáradozásunkat), hanem a borunkat (az ünnepünket, örömünket) is kéri, hogy jelen lehessen bennük. Krisztus áldozatához kapcsolódik a mi mindennapi áldozatunk, de az nem a világ megváltásához szükséges, hiszen azt Jézus megtette értünk, hanem az emberek üdvözítéséhez.

Amit keresztényként Istennek tetsző módon teszünk, azt tulajdonképpen Krisztus teszi bennünk, az életünk így válik eucharisztikussá. „Ő tegyen minket neked tetsző örök áldozattá” – hangzik el a pap szájából. A mise meg akar tanítani bennünket arra is, hogy ne legyenek felesleges áldozatok az életünkben. Mindenki azzá válik, amiért az életét, az idejét áldozza. Aki Istenért áldozza, az megistenül.

– A szentáldozásban nemcsak imádjuk az Urat, hanem magunkhoz is vesszük, egygyé leszünk vele és az Egyház tagjaival.

– Vágyunk arra, hogy Krisztus jelenléte bennünk legyen. Akikben Krisztus lakozik, azok között jöhet létre a földön a legintenzívebb közösség és összetartozástudat. A keresztény közösségekben ez sajnos nem mindig valósul meg, könnyen elveszítjük Krisztus jelenlétét gyűlölködéssel, pártoskodással, irigységessel. Ilyenkor az Eucharisziát sem vehetnénk magunkhoz. A szentáldozásban Krisztus testévé válunk, ennek látszódnia is kell rajtunk, mint egykor a jeruzsálemi közösségben, ahol a tanítványoknak egy volt a lelkük, a szívük. Ha Krisztus testének, az Egyháznak valamelyik tagjára nem tudok igent mondani, akkor hogyan tudok áment mondani Krisztusra? Istenbi-zonyítéknak kellene lennie annak, ahogyan szeretik egymást a testvérek. Milyen szép a magyar nyelvben ez a szó: *testvér*, amely akár Krisztus testére és vére is érthető, aki által egyek lettünk a szentáldozásban.

– Előfordul, hogy az Eucharisziát nem tudjuk magunkhoz venni a bűneink által elélt állított akadály, betegség vagy például a járvány miatt. A lelki áldozásról sok szó esett az utóbbi időszakban. Mit jelent ez pontosan?

– Aquinói Szent Tamás írja, hogy vannak, akik csak testi-leg áldoznak, de lelkileg nem

egyesülnek Jézussal. A szentségtörő áldozásban önkényesen magamat oldom fel, és anélkül akarok egyesülni, hogy előtte feloldozást kapnék a súlyos bűneim alól Jézustól. Nem szabad szaporítani a szentségtörő áldozásokat, éljünk inkább a gyónás lehetőségével!

Kapható az Új Ember könyvesboltban

A lelki áldozáson azt értjük, amikor valaki a megszentelő kegyelem állapotában van, de nem tudja magához venni az Úrjézus testét, ám a szentáldozás utáni vágyát egy egyszerű imával kifejezve lelkiileg mégis egyesül Krisztussal. A lelki áldozáshoz még online szentmisén sem kell részt venni, más, lehetőleg igei alapú imádságba is ágyazhatjuk azt. Elég, ha felindítja magában az ember a vágyat, és – mint a pogány százados, akinek a hajlékában ténylegesen el sem ment Jézus – befogadja az Úr közelségét, kegyelmét. Ezáltal a szentségi áldozással nem azonos, de ahhoz hasonló kegyelmet nyerhet.

– Sokszor csak online vehetünk részt szentmisén a járvány alatt, most újra személyesen jelen lehetünk a liturgián. Ön szerint ez a tapasztalatunk milyen lehetőségeket kínál a megújulásra, illetve milyen nehézségekkel kell szembenéznünk?

– Van bennem egy bizonyos aggodalom, mert a hi-

vők egy része nem tért vissza a templomba, vagy azért, mert meg van ijedve, vagy azért, mert megszokottá, kényelmessé vált számára az otthonlét. Ezeket a rossz beidegződéseket el kell hagynunk. Sokan legyengültek a lelki küzdelemben a szentségek vétele nélkül. Amikor kényszerűségről maradunk távol, ugyanúgy el tudunk tompulni, mint amikor önszántunkból nem járulunk szentségekhez. Ha tartósan elvannak vágya a hívek a szentségektől, nagyon erős hitűnek kell lenni ahhoz, hogy csak lelki áldozással meg tudjanak maradni. Krisztus nem azért adta a szentségeket, hogy nélkülük éljünk. Parancsolta, hogy vegyék és egyétek. Nem arra vagyunk kitalálva, hogy nélkülük képesek legyenek az emelkedésre. Akik mégis képesek erre, azok rendkívüli hithősök, és különleges kegyelmet kaptak. Legtöbbünk számára ezért felértékelődhet a szentségi megerősítés szükségessége most, hogy a saját bőrünkön tapasztaltuk, mit okozhat, ha nélkülözünk.

A mögöttünk álló online időszak előnye lehet még, hogy az emberek többféle misét nézhetnek, többféle tanítást hallhattak. Sokan megtalálták a lelki életüket gazdagító internetes és televíziós lehetőségeket, és ezeket egymásnak is ajánlották. Tapasztaltuk, hogy olyanok is belenéztek a szertartásokba, akik soha nem jönnek el a misére. Jobban tudatosítanunk kellene, hogy az eucharisztikus lakomára nem csak azok vannak meghívva, akik ott vannak a templomban. Ami a misén történik, az a kívülállókra is vonatkozik, értük is el vagyunk küldve. A sok nyitott, érdeklődő ember előtt úgy kell megünnepelnünk az eucharisziát, mint egy Isten-nel és egymással való, végső egyesülésre serkentő lakomát. De nemcsak rájuk, hanem a betegekre is gondolnunk kell, akik ugyan testileg nem tudnak itt lenni köztünk, de lelkiileg egyesülnek velünk a láthatatlan kötelék által, melyet az eucharisztia utáni vágy táplál.

– Úrnapiján kivisszük az Eucharisziát a templomból, megmutatjuk a világnak. Mít jelenthet ez az ünnep nekünk és a nem hívőknek?

– Úrnapija arra figyelmeztet, kicsoda Krisztus. Ő az, aki minden tiszteletet megérdemel. A tisztelet megnyilvánulása, a virágszórás jelzi, hogy nem akárki van itt köztünk. Jelenléte mindenkire vonatkozik, ő azokat is hívja, akik most még esetleg gúnyolódnak a felvirágozott meneten. Amit a zárt ajtók mögött ünnepeltek az első századokban, azt most kivisszük a világ elé. Úrnapiján virágokkal díszítjük az oltárokat. Ez a jel hívja fel a figyelmünket arra, hogy a lelkünket is öltöztessük ünneplőbe, valahányszor magunkhoz vesszük Krisztus testét.

– Édesapja és édesanyja két különböző utat járt be. Az eucharisziában velük is találkozik – írja a könyve ajánlásában. Milyen tapasztalata van ezzel kapcsolatban?

– Édesanyám váratlan halála napján a fájdalom elvitt bennünket a templomba. Apukám nem volt templomba járó, mégis eljött velünk a szentmisére. Amikor az üdvözült szentekkel való közösségről imádkoztam, bizonyossággá hasított belém annak a valósága, hogy az egész Egyház itt van a misén, nemcsak a földön élők, hanem az odaát lévőek is. Nem tud minket elválasztani egymástól a tér és az idő. Furcsa mód egy vidám gondolat járt át: Anyu, nos, ezt jól kimeszterkedted, most már mindig a közelemben leszel, valahányszor misézek. Tudom, milyen sokszor vágyott hozzánk, a három gyerekéhez. Amit fizikailag képtelenség volt megtenni, az most lehetővé válik: minden szentmisében a közelünkbe férközhet. Egy évre rá édesapám is elhunyt. Hiszem, hogy aki szeretetből felémészti az életét a családjáért, az eucharisztikus életet él, és ezt édesapámról is el lehetett mondani.

A mise vertikális és horizontális irányban is communio (közösségi kötelék). Az időben elterjedt Egyház pedig egygyé tesz azokkal, akik előttünk éltek, és az Egyházhöz tartoznak. A megdicsőült és a tisztuló Egyház velünk, a zarándoklókkal úton van, imádkoznak értünk, mi pedig a misében hordozzuk őket. De hamarosan az egész világon elterjedt Egyház pünkösdi csodáját is megélhetjük a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson, amikor a világ minden tájáról érkezett vendégeket testvéreinkként üdvözöljük. Közelinek fogjuk érezni őket magunkhoz, még akkor is, ha teljesen más kultúrából érkeznek vagy olyan népek fiai közül, amelyekkel a történelem során olykor ellenséges is volt a viszonyunk. Krisztusban kiengesztelődésre és egy nagy családra találunk.

Vámossy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

IMAÓRA

Kútvyölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: 1125 Budapest, Gálgóczy u. 49. (BKK: Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig)

Csobánka-Szentkúton a régi hagyományokhoz híven folytatódna a nagy múltú elsőszombati szentmisék. 2021. május 1-jétől október hónapig minden első szombaton a Szentkúti kápolnában fél 11-kor kezdődő ünnepélyes engesztelő rózsafüzér-imádságra és a 11 órakor kezdődő szentmisére várják a zárandokokat a festői szépségű Mária-kegyhelyen. A kegyhely Sárlos Boldogasszony-napi búcsúját az ünnep másnapján: július 3-án, az első szombati szentmisén, 11 órakor tartjuk.

A Szent Imre-kápolna Szeretetláng-imacsportja minden programját megtartja. Az eredeti időpontokban továbbra is otthonainkban imádkozunk. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltáriszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk: www.szeretlangu.info.hu – Programok: június 3., csütörtök 17 óra szentségimádás, Szeretetláng imaóra. Június 4., péntek 16.30 óra: feltámadás útja (az öröm útja); június 17., csütörtök 17 órától szentségimádás lesz édes Hazánkért. Minden magyar imádkozzon minden magyarért!

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: 2021. június 5., szombat; július 6., kedd; augusztus 6., péntek; szeptember 6., hétfő; október 6., szerda; november 6., szombat; december 6., hétfő. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiséket 7 órakor, a Magyar Katolikus Rádió adásával egy időben a Szent István Rádió is közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból.

Forsthoffer Máté bencés atya halálának 31. évfordulója alkalmából szentmisét mondanak a pesti ferences templomban június 8-án, kedden este fél 7-kor.

A Boldogasszony Imaszövetség tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak égi Édesanyánkhöz a hét minden napján: hétfőnként az egyedülállókért és a magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és az egyházi vezetőkért, péntekenként az idősekért, a betegekért és a szenvedőkért. Továbbra is szeretettel várják a híveket a tagok sorába. Csatlakozni az egész év folyamán bármikor lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsiagy.hazmegye.hu/cimke/imaszovetseg>

BÚCSÚ

A Jézus Szíve főbúcsúra szeretettel várnak mindenkit a sümegi ferences kegytemplomba. Június 12-én, szombaton este fél 6-kor ünnepi zsolozsmát tartanak. Utána szentmise lesz, majd este 9 órakor is mutatnak be szentmisét. Azután reggel virrasztás, június 13-án, vasárnap 8-kor, 10-kor és 12-kor lesznek szentmisék. A 10-es ünnepi misét az újonnan felszentelt püspök, egykori ferences diák, Berta Tibor pontifikálja. A 12-es misét Barsi Balázs atya végzi.

LELKIGYAKORLAT

A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház (2100 Gödöllő, Kapucinusok tere 3.) **2021. évi lelkigyakorlati:**

2021. július 24. (szombat) Cor-Way® LelkesTest-lelkigyakorlat nordic walkinggal – házaspároknak. Résztvevők száma: 8 házaspár. Vezető: Molnár Renáta Cor-Way® alapító, személyi edző, lelkigyakorlat-vezető, élménypedagógus. Bővebb információ: <https://jezusigyaloglas.hu/lelkigyakorlatok> Jelentkezési lap: <https://bit.ly/37vJrmW>

2021. augusztus 9–12. (hétfő ebédétől – csütörtök ebédig): Lelkigyakorlat özvegyek számára. Vezető: Kármán János atya

2021. október 1–3. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig): Jordán atya boldoggá avatásának tiszteletére. Lelkigyakorlat minden korosztály számára. Vezetik: Salvator atyák és nővérek

2021. október 7–9. (csütörtök vacsorától – szombat ebédig): „A világnak Krisztus kell – Én Krisztusból élek. Lelkigyakorlat minden korosztálynak. Vezető: Kemenes Gábor atya

2021. október 8–10. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig): „Fáradtságban megpihenni”. Lelkigyakorlat a COVID-on átesettek és post-covidosok részére. Vezető: Balogh László atya és dr. Göbel Orsolya pszichológus

2021. október 29–31. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig): Lelkigyakorlat minden korosztálynak. Vezető: Majnek Antal püspök atya

2021. október 29–31. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig): Keresztény társkeresők lelkigyakorlata. Vezető: Mészáros Béla TK-munkacsoport

2021. november 5–6. (péntek vacsorától – szombat ebédig): „Visszatérés a bennünk élő Gyógyítóhoz”. Lelkigyakorlat orvosoknak, ápolóknak, egészségügyben dolgozóknak. Vezető: dr. Velkey György, a Bethesda Gyermekkórház Főigazgatója és munkatársai

2021. december 1–4. (csütörtök vacsorától – szombat ebédig): „Reménykedve várjuk”. Lelkigyakorlat egyházzeneészek, kántorok és kórustagok részére. Vezető: Dr. Sztankó Attila plébános atya

2021. december 2–5. (csütörtök vacsorától – vasárnap ebédig): „Ne félj, nem ítélek el!” – kiút az abortusz okozta fájdalomból. Elsősorban az érintett nőket, férfiakat hívjuk. Lelkigyakorlat abortusz miatt szenvedők részére. A jelentkezéseket bizalmasan kezeljük! Vezető: Kovács Ferenc diakónus, Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelki gondozó

2021. december 17–19. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig): „Krisztus által van szabad utunk az egy Lélekben az Atyához” (Ef.2,18). Adventi lelkigyakorlat. Vezető: Beer Miklós püspök atya

MEGNYITOTTUNK! Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház (2016 Leányfalu, Mórícz Zsigmond út 139.): Június 18–án 18 órától 20-án 13 óráig: Hivatásukat nem gyakorló papok lelkigyakorlata. Június 21-én 18 órától 24-én 13 óráig: Mária-papi Mozgalom lelkigyakorlat Sóti János SJ atya vezetésével, **papoknak és híveknek egyaránt**. Július 7-én 18 órától 10-én 13 óráig „Ne félj, nem ítélek el. Kiút az abortusz okozta fájdalomból”. Lelkigyakorlat Kovács Ferenc diakónus és Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelki gondozó vezetésével. Július 29-én 18 órától augusztus 1-jén 13 óráig Kardos Csongor ferences házfőnök atya lelkigyakorlata. Résztvétel védettségi igazolással lehetséges. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

KIÁLLÍTÁS

„Eucharisztikus csodák a világban” és a „Népek iga-za” Isten szolgálja Márton Áron püspök hitvallóról készült kiállítás tekinthető meg a Budapest, VIII. kerület Tisztviselőtelep Magyarok Nagyasszonya téri (volt Rezső téri) Magyarok Nagyasszonya-templomban június 4-től szeptember 12-ig vasárnaponként 10–12 óráig, hétköznap a szentmisék kapcsán. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk.

GYÉMÁNTMISE

Pásztor Győző prépost, kanonok gyémántmisét tart 2021. június 20-án 10 órai kezdettel a Dabas-Sári Mária Mennybemenetele római katolikus templomban.

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

ÁLLÁS

A ZALAEGERSZEGI SZŰZ MÁRIA SZEPLŐTELEN SZÍVE PLÉBÁNIA kántort keres. Jelentkezés fényképes önéletrajzzal és a munkabérigény megjelölésével a zeg3@martinus.hu e-mail-címre küldött levélben. Bővebb információk: <http://zeg3.martinus.hu>

ÉLETJÁRADÉK

ELTARTÁSI, ÉLETJÁRADÉKI SZERZŐDÉST kötnék budapesti vagy egri ingatlanért, akár plébánosi ajánlással. T. 06/30-561-7821

RÉGISÉG

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása régiséget vásárol. T.: 06/20-980-7570

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

TÁRSKERESŐ

69/190 CM, humán és közgazdasági érdeklődésű közgazdász római katolikus férfi hasonló érdeklődésű, független, magas, csinos, nemdohányzó, budai vagy belvárosi diplomás hölgy ismeretségét keresi, 64–69 évig. Telefonszamos válaszát a Kiadóba kérem. Jelige: „Hit és szeretet”

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

TÖBB ÉVTIZEDES tapasztalattal vállaljuk ólomüvegablakok restaurálását, tervezését, kivitelezését. Tóth Erzsébet tel.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

Nem tud dönteni? Mi megkönnyítjük a választást.
AJÁNDÉKOZZON UTALVÁNYT, MELY LEVÁSÁROLHATÓ AZ *Új Ember* KÖNYVESBOLTBAN.

ELÉRHETŐSÉGEINK:
1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845; webbolt: bolt.ujember.hu

Piliscsabán
a Nagyboldogasszony Ház
idősek otthona

festői szép környezetben, kiváló közlekedési adottságokkal, színvonalas ápolás-gondozás biztosításával, nyugodt, családi légkörben várja hölgy lakók jelentkezését.

2081 Piliscsaba, Kálmán király útja 15.
Tel.: +36 30 816 0205
E-mail: nbahaz@invitel.hu

A hirdetések tartalmáért és azok valóságáért a hirdető vállal felelősséget.

ZARÁNDOKLATOK A VIA SACRA-VAL:

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE

2021. július 23-25. | 3 nap | 49.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Deák Csaba** parókus

ZARÁNDOKLAT ERDÉLYBE

2021. augusztus 5-9. | 5 nap | 74.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

2021. augusztus 17-22. | 6 nap | 169.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Fernandes Loyd** verbita atya

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN

2021. augusztus 18-22. | 5 nap | 124.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Kercza Asztrik** ferences atya

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

2021. augusztus 23-29. | 7 nap | 164.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Virth József** kapucinus atya

www.viasacra.hu | +36 20 500 5050

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabián Attila, Gátas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz

Olvasószerkesztő: Kodlík Bernadett

Korrektor: Szántó István • Tördelés: Bukovszki Antal

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG

ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

LAPZÁRTA: 2021. MÁJUS 31.

Van Isten, van örök élet, a többit majd meglátjuk

Beszélgetés Szabó Ferenc jezsuita szerzetessel az Isteni színjátékról

(Folytatás az 1. oldalról)

A zsolnáros azt írja, hogy az ember élete hetven év, ha jól megy, akkor nyolcvan, én pedig már húsz év ráadást kaptam a gondviseléstől. Nagy élményt jelentett nekem ez a munka, éjjel-nappal olvastam a Nádasdy-féle legújabb fordítást, néha elővettem Babitsot is. Körülbelül tíz évvel ezelőtt egy nyaralásom hetében elővastam a színjátékot eredetiben, illetve Babits Mihály rimés fordításában és kommentárjával. Most, mivel Dante teológiáját tanulmányoztam, inkább a tartalomra figyeltem, és ebből a szempontból Nádasdy Ádám ritmikus fordítása sokszor hűségesebb az eredetihez. Ő a tercínákat, a rímeket nem tartotta meg, de a szöveg könnyebben érthető, mint Babitsnál.

Amikor Dante elérkezik a vakító fényben Isten közelébe, a Paradicsomban mindent meg akar érteni, de rádöbben: ez nem lehetséges. Egy a lényeg: hogy van Isten, van örök élet, a többit pedig majd meglátjuk. Ez az én egzisztenciális végkövetkeztetésem is. A száműzött Dante Ravennában halt meg. Amikor tavaly ravennai küldöttség járt Ferenc pápánál, a Szentatya már akkor felhívta a figyelmet az Isteni színjáték közelgő hétszázadik évfordulójára. Ez a hatalmas költemény és egyáltalán, az emberi sors, engem mindig érdekelt. Az elmúlt évtizedekben sokat írtam – főleg a verseimben – a végső dolgokról, a születés, a halál, a halhatatlanság, a feltámadás, a kezdet és a vég titkáról.

– Mi a jelentősége annak, hogy Ferenc pápa Az örök fény ragyogása kezdetű apostoli levelében részletesen megemlékezik Dante és az Isteni színjáték ma is időszzerű reményüzenetéről?

– Nagyon nagy jelentősége van ennek. Száz évvel ezelőtt XV. Benedek pápa hívta fel a figyelmet Dante halálának 600. évfordulójára. Azért is említésre méltó ez a tény, mivel – amint száz évvel ezelőtti nagy tanulmányában Prohászka Ottokár említi –, „hajdanában a pápa követte meg akarta égettetni a Divina commediát, és csak hatalmas nagy urak befolyásának köszönhető, hogy az meg nem történt”.

– Tény, és a Színjátékból ki is derül, hogy Dante és az Egyház kapcsolata finoman fogalmazva igencsak feszült volt. Szerette az Egyházat, éppen ezért ostromozta egyes pápák, klerikusok bűneit.

– Auguste Valensin francia jezsuita Dante kereszténysége című monográfiájának bevezetőjében bővebb tájékoztatást nyújt a középkori költőóriást ért gyanúsításokról, amelyek jórészt azzal magyarázhatók, hogy rokonszenvezett a spirituális reformmozgalmaival,

így például a joachimizmussal. A találgatásoknak alapot adott a *Commedia* allegorizálása, a szimbólumok erdeje a rejtjeles utalásokkal. A reformáció idején Dantét egyesek – a pápaság és az egyháziak bírálata, valamint az eljövendő spirituális, evangéliumi egyház hirdetése miatt – Luther előfutárának tartották. A Pokolban szereplő Veltro (Agár) – a sokat vitatott szabadító, üdvözítő – nevében Luther rejtett anagrammáját látták. Roberto Bellarmino bíborosnak meg kellett védenie a költőt. Ugo Foscolo, a XIX. században élt forradalmár költő Dantét a pápaság ellenségének tartotta, politikai és vallási reformátornak. Eugène Aroux író 1854-ben IX. Piusznak ajánlotta *Az eretnek, forradalmár, szocialista Dante* című könyvét, amelyben kifejezte azt a meggyőződését, hogy Dante a hite és a tanítása révén kizárta magát az Egyház közösségéből, sőt egyike az Egyház legveszedelmesebb ellenségeinek. Aroux szerint Dante az albigensek (tiszták) által elfogadott gnosztikus-manicheus eszmék híve. (Ezekre a vádakra egyébként Prohászka püspök is utal az említett 1921-es tanulmányában.) Mások Dantében kifejezetten manicheust láttak vagy kabbalistát, Swedenborg előfutárát, összeesküvőt, titkos szekta tagját, aki ezoterikus nyelvet használt: ezért hangoztatták, hogy a *Commediának* van egy valós és egy rejtett értelme.

– Az említetteken kívül kikre hivatkozik még a tanulmányában?

– Írásom törzsrészeiben megállapítottam: a költő Dante túlvilági útja Szent Ágoston örök szép vallomását példázza: „Magadhoz teremtettél (rendeltél) minket, és nyugtalan a szívünk, amíg meg nem nyugszik Tebenned.” Az egyik központi fejezetben Hans Urs von Balthasar jezsuita teológusra hivatkozva írtam, hogy Dante életművének középpontjában a saját személyisége áll: „nemessége, hírneve, keresztény küldetése, felelőssége. A népnyelvben, a népnyelvű lovagi költészetben megtalálja a saját megváltó igazságát, ezt kifejezi már az *Új Élet*-ben, a Beatricéről szóló szerelmi dalokban. Az *Isteni színjáték* fogantatásakor a kairoszban az ókori kultúra és keresztény teológia teljes összhangban fonódik össze egymással, s Vergilius teljes természetességgel adja át védencét (első útja célpontjánál) Beatrice kezébe”.

A *Színjáték* főszereplője maga a költő. A sötét Pokol dermedt világában tett látogatása után emelkedik a Fény felé, s purgatóriumi tisztulása („gyónása”) után csillagközi „úrutazása” fokozott lendületet vesz a vakító Nap irányába, hogy végre megnyugodjon a szentekkel az Isten-látás boldogságában: „Az isten-forma táj iránti szomj /mely ve-

lünk van teremtvé, úgy röpített, / milyen gyorsan fönn az ég forog.”

– Dante több pápát és egyházi méltóságot is a Pokolban helyez el művében. Szerepet játszik ebben az, hogy úgy gondolta, részben VIII. Bonifác hatására száműzték szülővárosából, Firenzéből?

– Hans Urs von Balthasart idézem: „A legtöbb pápa a Pokolban szenved, a tisztulás helyén Dante csak kettővel találkozik, a mennyben eggyel. A középkor elvilágiasodott egyházát Dante vég nélkül bírálja, Beatrice és Péter még az empyreumból (mennyországból) is elmarasztaló szavakat zúdít alá a romlottakra. A Paradicsomban (27,19–45) egy féldelmes képből a megdicsőült Pétert hirtelen vöröslő düh fogja el, és nekiront az elvetemült VIII. Bonifácnak.”

– Szent Péter az Egyházat megosztó hatalomvágygal és pompahajhásszával vádolja egyes utódait.

– Igen, azokat a pápákat, akik politizálva visszaélnak a kulcsok hatalmával, és a simónia (lelki javakkal, egyházi tisztységekkel való üzletelés – *a szerk.*) bűnébe esnek. Utánuk sorra kerülnek a püspökök és az egész klérus is, egy részük a Pokolban szenved. Dante úgy látja, hogy reformra szorulnak a nemrég alapított szerzetesrendek is, amelyek elvilágiasodnak, nem követik az evangélium szellemiségét. Balthasar így következtet: „Dante gyermeki módon kötődik Krisztus Egyházához, az Egyház szentségeihez és az általa hirdetett isteni Igéhez. És az a remény élteti, hogy miént mindenre gyógyírt hozó császár támad, az egyház is megtisztul majd.” Amikor Dante Krisztus jegyesének torzulásait, bűneit ostromozza, „haragjában nincs semmi szektásság, semmi heterodox joachimita hév, ez pusztán annak a laikus kereszténynek a

szeretetéből fakad, aki úgy látja, megfosztják Krisztus Lelkére és javaira támasztott (...) jogától.”

– A dogmatikai igazságok hogyan jelennek meg a Színjátékban?

– Főleg a Paradicsomban folytonosan visszatérnek a dogmatikai igazságok: a szentháromságos Isten szeretetből alkotta a mindenséget; Isten az embert a saját képére és hasonlatosságára teremtette és magához rendelte; a világ a végtelen Jó kiáradása, ezért jó; az erkölcsi rossz (bűn) a teremtmény engedelmességével lépett a világba; Krisztus, az Istenember a halálig menő engedelmisségével – kereszttjével és feltámadásával – fordította meg a bukott emberiség állapotát; a Szentlélek szívünkbe árasztott szeretetével, az isteni kegyelemmel szabadon együttműködve eljuthatunk Isten boldogító színelátására.

– Ferenc pápa Az örök fény ragyogása kezdetű apostoli levele 3. pontjának ezt a címet adta: „A remény prófétájának költői küldetése.” A Színjáték értelmezői ugyanakkor általában a Poklot emelik ki a műből, és gyakran idézik belőle ezt a mondatot: „Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel.”

– Ferenc pápa leszögezi: „Dante saját életét újraértelmezve a hit fényénél felfedezi a rábízott hivatást és küldetést, így – paradox módon – egy látszólag kudarcot vallott, csalódott, bűnös és letört emberből a remény prófétájává válik.” A levél az *Isteni színjáték* költője, a remény prófétája üzenetének időszzerűségét hangsúlyozza. Ferenc pápa szerint „az *Isteni színjáték* két tartóoszlopa az ember lelkébe ültetett Isten utáni vágy és a cél, a boldogság, melyet a Szeretet-Isten látása adhat meg.” Tanulmányomban kifejtettem, hogy a túlvilági zarándokot

mestere, Ágoston nyomán az Isten boldogító látásának vágya lendítette a Paradicsom legfőbb Fénye felé. Ugyanez a végtelen vágy, a nyugtalan istenkeresés jellemezte nemcsak az Isteni színjáték felülmúlhatatlan fordítója, Babits Mihály világnézetét, hanem Prohászka Ottokár püspökét is, aki szinte azonosult a Szent Ágoston és Szent Bernát szellemében szárnyaló olasz költőóriással, aki szerint az *amor*, „a Szeretet mozgat napot és minden csillagot”.

Ferenc pápa hivatkozik a Cangrande della Scalához írt XIII. levélre, amelyben Dante ezt írta a *Commediáról*: „Röviden annyit kell mondani, hogy az egésznek és a résznek is az a célja, hogy a jelenleg élőket a nyomorúság állapotából eltávoztassa, és a boldogság állapotára vezesse.” Az a szándéka, hogy megnyissa a szabadulás útját az emberi romlás („sötét erdő”) minden formájából, és ezzel megmutatja a végső célt, a boldogságot: ez egyrészt az élet teljessége a történelemben, másrészt az örök boldogság Istenben. Dante ennek a kettős célnak, ennek a merész életprogramnak a hírnöke, prófétája és tanúja, akit Beatrice megerősít küldetésében: „figyeld most jól a kocsit; és amit / itt látsz, azt írd meg majd, ha visszamész” (Purg 32, 103–105).

Ehhez hasonló buzdítással fordul Dantéhoz a Paradicsomban Szent Péter is, aki – miután VIII. Bonifác pápát féltelmes szavakkal szidalmazta – így biztatja, bátorítja a költőt: „És te, fiam – hiszen tested halandó, / s még visszamész oda –, nyisd ki a szádát: / ne titkold, amit én sem titkolok.” (Par 27,64–66)

Miközben a költő elítéli az Egyház bizonyos csoportjait, a pápák, a klerikusok romlottságát – Damiani Szent Péter, Szent Benedek és Szent Péter szavain keresztül – a mélyreható megújulás szószólójává válik. A gondviselést hívja segítségül, hogy támogassa küldetése teljesítésében: „Ám a Gondviselés, mely Róma hírért / s a világot megvédte Scipióval, / hamarosan segít, én azt tudom.” (Par 27, 61–63)

– Több hónapon keresztül intenzíven dolgozott a Dante-tanulmányán. Hogyan összegeznéd mindazt, amit átélt közben?

– Az esszém írása közben született egy bizonyos „látomásom”. Miközben Danténak a Paradicsomban megfogalmazott néhány egészen modern teológiai fejtegetését elemeztem – például azt, amelyben megkérdőjelezi a korabeli felfogást Isten üdvösségtervéről: vajon igazságos-e, ha a meg nem keresztelteket, a nem hívőket kárhozatra veheti a Szeretet-Isten –, kialakult a következő hipotézisem: amint a költő Dante előrehalad a *Commedia* megírásában,

a látása egyre tisztul, s a látásmódja végül mintha elővételezné a II. vatikáni zsinat új szemléletét.

– Mire gondol pontosabban?

– Minthogy a Szeretet-Isten mindenkit az üdvösségre rendelt és hívott meg, így azok is elnyerhetik az üdvösséget, akiknek nem hirdették az evangéliumot, akik nem találkoztak Krisztussal, de követik lelkiismeretük szavát az igaz és a jó keresésében (vö. Lumen gentium, 16). Dante véleménye eltér az Egyház tanításától az öngyilkosság és a limbus (a pokol tornáca) mivoltának megítélésében is. De ami a legfeltűnőbb és leginkább meglehetősen megdöbbentő az *Isteni színjáték* „szereposztása”: Dante a legtöbb esetben a „rendezői” önkény alapján dönt arról, hogy a pápák, császárok, filozófusok közül ki jut kárhozatra, és ki üdvösségre. Az *Isteni színjáték*nak, Dante más műveinek és a kommentároknak figyelmesebb tanulmányozása után az a feltételelem véleményem alakult ki, hogy Dante talán már kezdetben, a Pokol írásánál is meg akarta kérdőjelezni a kárhozat és a pokol mitikus elképzelését, és provokációként úgy „rendezett” a művében, hogy rávilágítson erre az ellentmondásra. Ha ugyanis Isten szeretet, és mindent a szeretet mozgat univerzumában, akkor elfogadhatatlan az örök kárhozatról és a poklóról szóló akkori hivatalos teológia. A *Commediában* leírt pokol alig különbözik Vergilius *Aeneis*ének mitikus alvilágától. De hát már az Újszövetségben élünk! Isten Fia értünk testet öltött meg, szenvedett kereszthalált és támadt fel. Elhozta a végleges üdvösséget, és mindenkit üdvözít, aki hisz benne. Nincs eleve kárhozatra rendelés. Nekem úgy tűnik, hogy a költő a Paradicsomban ezt már világosan meglátta. Tehát nemcsak a korabeli pápák és egyháziak korrupcióját kell lelepleznie, hanem ugyanakkor a reformátor pápák és a szentek lelki megújulási programját is hirdetni kell – a Szentlélek vezetésével. Ez is hozzátartozik prófétai küldetéséhez.

Gondviselésszerűnek tartom, hogy éppen Dante-kutatásom idején jelent meg Ferenc pápának Az örök fény ragyogása kezdetű körlevele, amelyet utólag beépíttem a készülő tanulmányomba. Mára így fogalmaztam meg – kérdőjellel – a „meglátásomat”: vajon a próféta és reformátor Dante nem ilyen pápáról álmodott-e, mint a napjainkban egyházi reformokat kereső Ferenc pápa, aki az olasz költő kedvencét, Assisi Szent Ferencet választotta névadójának, és a Laudato si’ kezdetű enciklikájában az assisi szent spiritualitását állította a megújulás programjául az Egyház és a posztmodern világ elé?

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

Megnyitja kapuit a Szent István Ház Rómában

Szent István királyunk a pápától neki küldött korona mellé annak idején azt a lehetőséget is megkapta, hogy zárandokházat emeljen a Szent Péter-bazilika szomszédságában. Évszázadokkal később, 1776-ban, amikor VI. Piusz kezdeményezte a Szent Péter-bazilika átépítését, a templom bővítésének útjában állt a zárandokház. Az épület fejében ekkor hétezer-öttszáz scudo összegű kártalanítást kaptak a magyarok, ennek kamataiból kellett volna biztosítaniuk a Rómába érkező zárandokok szállását. Az elképzelés azonban nem vált be. Az egykori ház emlékét ma tábla őrzi a Szent Péter-bazilika sekrestyéjének külső falán. 1946-ban Mindszenty József hercegprímás levélben kérte, hogy címtemploma, a Santo Stefano Rotondo-bazilika lehessen a magyarok temploma, amit a sajátjuknak éreztek Szent István ottani kápolnája miatt. A templom mellett lévő kolos-

a Szent István Alapítvány elnöke is. A felújítás részleteiről és a további tervekről Tardik Sebestyén, a Szent István Ház igazgatója beszélt.

– Miért vásárolta meg a házat a püspöki konferencia a Szent István Alapítványtól, és adta vissza az ő kezelésükbe?

Németh Norbert: A püspöki konferencia tavaly májusban azzal a céllal vásárolta meg az ingatlant, hogy beteljesítse Szent István királyunk és a magyarok álmát, illetve mindazokét, akik adományaikkal egykor hozzájárultak a ház létrejöttéhez. Szent István és Mindszenty bíboros elképzelése vált valóra ezzel: a magyar zárandokok biztos otthonra találhatnak az Örök Városban, amely a magyar kultúra és a magyar kereszténység nagyon fontos vonatkozási pontja.

tor egykor a magyar alapítású pálos rendé volt, a bíboros itt szeretett volna zárandokházat létesíteni. A történelem viharai azonban ezt a kezdeményezést elsodorták. 1927-ben létesült Róma belvárosában a Római Magyar Akadémia, amelynek második emeletén megkezdte működését a Pápai Magyar Intézet. A magyar papok a pápai egyetemeken képezhették tovább magukat. Hazánk szovjet megszállása, a kommunista hatalomátvétel után a második emelet lakói azonban nemkívánatos személyek lettek, mozgásukat a házban belül ellehetetlenítették. 1964-ben Magyarország és a Vatikán részleges megállapodást kötött, ekkortól újból érkezhettek növendékek az intézetbe, viszont az „emigráns papoknak” távoznuk kellett. Egy beszélgetés során értesült erről a Genfben élő Fáy Erzsébet, aki hosszú éveken át ápolta Oliver Duncan angol lordot, s aki a lord halála után örökölte annak vagyonát. Fáy Erzsébet fölajánlotta: ha az emigráns papok telket szereznek Rómában, ő vállalja, hogy olyan méretű házat építtet nekik, amely a Rómába érkező magyar zárandokok befogadására is alkalmas lesz. A Pápai Magyar Intézet két távozó vezetője, Zágón József és Mester István a Szent István Alapítvány nevében telket vásárolt, amelyre sikerült felépíttetniük a házat. 1967. augusztus 20-án szentelték fel a Szent István nevét viselő épületet, amely az emigráns papoknak otthona, a Rómába igyekvő híveknek pedig zárandokháza lett.

Tavaly májusban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) megvásárolta a Szent István Házat, amelynek üzemeltetését továbbra is a Szent István Alapítvány látja el. A ház újraindulásáról Németh Norbert, a Pápai Magyar Intézet rektorát, az MKPK ágensét kérdeztük. Ő képviselte a tulajdonost a vásárlásnál, illetve a birtokbavételnél, s egyúttal ő

A püspöki konferencia lett az új tulajdonos, a ház üzemeltetéséről, a vendégek fogadásáról, a szállodai szolgáltatásokról azonban az alapítvány munkatársai gondoskodnak. A Szent István Alapítvány emellett egy másik igen fontos szolgálatot is ellát. A ház a római magyar közösség, ezen keresztül pedig az Olaszországi Magyar Katolikus Misszió központjává is vált. Éppen ezért kiemelten figyeltünk arra, hogy az épület idei felújítása során az alagsorban olyan helyiségeket alakítsunk ki, amelyek a római magyar közösség összejöveleire szolgálhatják majd. Ilyen például a mozi- és színházterem vagy a bár, ahol kötetlen beszélgetésekre is sor kerülhet egy-egy kulturális vagy teológiai program után. Azt is tervezzük – hiszen zárandokházként működünk –, hogy a kápolna lesz a ház központja, lelke. Itt rendszeresen mutatunk be szentmiséket. Terveink szerint minden pénteken délután, illetve szombaton este vasárnap előesti szentmisét mondanánk, amelyekre a zárandokokat és a római közösség tagjait is szeretettel várjuk. A megújult, díszkivilágítást kapott, mediterrán hangulatú kert és a közösségi terek jó alkalmat kínálnak a mise utáni beszélgetésekre is.

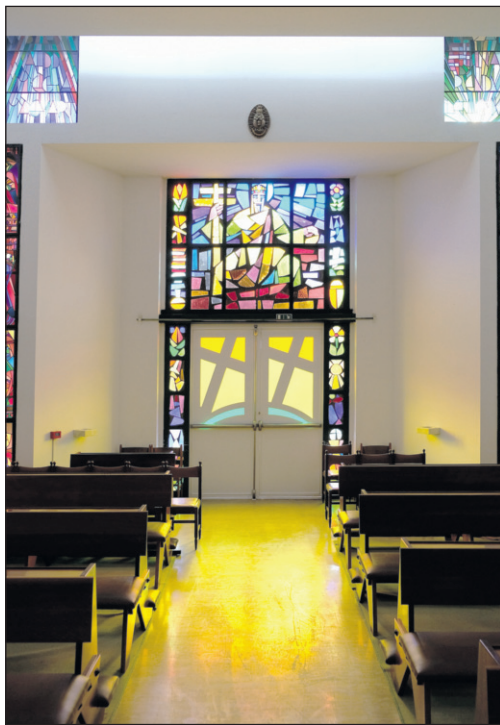
– Új terekről, lehetőségekről beszélt. Milyen átalakítások történtek és mikor?

N. N.: A ház nagyon jelentős strukturális átalakításon esett át, amely 2018-ban kezdődött. Új tereket képeztünk ki, és az új tulajdonos energetikai fejlesztést hajtott végre. Minden szobában fűtésre és hűtésre egyaránt alkalmas légkondicionáló működik. A ház hatalmas energiaigényének egy részét igyekszünk magunk biztosítani, ezért az engedélyek megszerzése után napelemeket szerelünk fel a kert egyik részében. A fejlesztés részeként szeretnénk ku-

tat fúratni a kertben, hogy a hatalmas területet ne a drága ivóvízzel öntözzük. Ha a laboratóriumi vizsgálatok a víz minőségét jónak ítélik, akkor további felhasználását is tervezzük.

Tardik Sebestyén: Az energetikai fejlesztés három fő lépcsőből áll. Az első a napelemek telepítése, ami megkönnyíti majd a ház energiaellátását. A bürokratikus ügyintézés miatt ez talán szeptemberben valósulhat meg. A második a nyílászárók cseréje, melyre az olasz állam támogatást is ad. A korábbi ajtók és ablakok sem voltak rosszak, de ma már sokkal fejlettebb hang- és hőszigetelő tulajdonságú nyílászárók építhetők be. A modernizáció és a zöldberuházás harmadik lépése pedig a kút kialakítása lenne, amellyel megoldhatnánk a kétezer négyzetméteres kert öntözését, illetve a tűzvédelemhez szükséges vízellátást is.

N. N.: Az új közösségi tér elsősorban arra szolgál, hogy otthont biztosítson a római magyaroknak, illetve a teljes olaszországi magyar közösségnek. Minden évben szeretném meghívni a házba azokat a munkatársakat, akik Olaszország különböző városában sokféle módon segítik a lelkes munkát, például részt vesznek a szentmisék szervezésében, értesítenek arról, hogy kik azok a betegek, akiket meg kell látogatnom, szentségekben részesítenem. Szeretnék ezeken az alkalmakon képzéssel némi segítséget nyújtani nekik, illetve közös arculatot kialakítani, közös irányokat meghatározni. A helyi római közösség számára hittünk elmélyítő alkalmakat is szerveznénk: koncerteket, előadásokat a keresztény kultúra témájában. Mozifilmeket vetítenénk, illetve tánchá-

zaknak is helyet adnánk. Szeretnénk az itteni közösség gyerekeinek is programokat szervezni. Mindezek megvalósításához Magyarország kormányza több pályázati lehetőséget biztosít.

T. S.: Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az emigráns magyarok létszáma csökken, és összetétele is változik. Ma a korábbinál nagyobb számban vannak a fiatalabb korosztály tagjai, akik itt vállalnak munkát, vagy vegyes házasságuk révén itt telepednek le. Fiatalodnak tehát a közösségeink, és nagyon fontos számunkra, hogy elérjük és megtartsuk őket. Ez egybecseng egyházi, állami és nemzeti érdekeinkkel. A ma-

Németh Norbert:
A magyar zárandokok biztos otthonra találhatnak az Örök Városban

gyar kultúra és identitás megőrzése csak az anyanyelvünkön keresztül lehetséges. Ebből a szempontból is nagy jelentősége van annak, hogy mindenki számára elérhetőek legyenek a rendszeres magyar nyelvű szentmisék. Igaz, van a városban egy hatalmas kulturális intézetünk, a Római Magyar Akadémia, ám annak legfőbb feladata nem az itt élő magyarok identitásának megtartása, hanem az, hogy megmutassa kultúránkat és művészetünket az olaszoknak.

Úgy látjuk, újabban igény mutatkozik arra, hogy anyanyelvű kulturális programokat kínáljunk a fiataloknak, illetve a gyerekes családoknak. Ezek nyilvánvalóan nem tömeges rendezvények, de a Szent István Ház szívesen ad teret ezeknek az alkalmaknak is. Mi leginkább az alulról jövő kezdeményezéseknek szeretnénk otthont kínálni. Persze a vegyes házasságokra épülő családok olasz tagjai, illetve a magyar kultúra iránt érdeklődő olaszok számára is szeretnénk lehetőséget nyújtani a magyar nyelv és kultúra jobb megismerésére. Magyar filmvetítésekre, magyar nyelvű kulturális konferenciákra is készülünk. A helyi magyarság így a nyelv használatával is erősíteni tudná a gyökereit. A táncház is tökéletes lehetőség erre, hiszen közösséget formál, és alkalmas az együttlétre. A hely ad az együttlétre. A hely most már adott, az igényeknek pedig igyekszünk megfelelni. Munkatársaink között van, aki húsz éven át volt néptáncos, egy háromgyerekes anyuka pedig már számtalan gyerekprogram szervezésében vett részt a Római Magyar Akadémián.

– A honlapjukon azt írják, hogy június elejétől fogadnak vendégeket. Miként befolyásolja a világjárvány az újrainvitást?

T. S.: Olaszország jelenleg feloldotta a karanténkötelezettséget a külföldről érkezők számára, de teszt elvégzéséhez köti az országba való belépést, tehát még mindig korlátozottak a lehetőségek. A jelenleg érvényben lévő szabályozást június elején újragondolják, június közepére pedig nagyobb nyitás várható. A sok bizonytalanság ellenére mi június elején megnyitjuk a kapukat, már csak azért is, hogy a felújítás után a gyakorlatban is láthassuk a ház működését. Abban reménykedünk, hogy június közepétől már jelentős számban érkeznek majd Rómába a turisták, a zárandokok. Technikai dátumként június 3-át jelöltük ki a nyitásra.

Az itt élő magyarok programjai ösztöl indulnak majd, hiszen nyáron a legtöbben a tengerpartra vagy a hegyekbe utaznak, illetve hazalátogatnak Magyarországra. Június végére azonban még szeretnénk meg-

hívni a római magyar közösséget egy bemutatkozásra.

– A ház megújulásával együtt megváltozott a honlapjuk arculata is.

T. S.: Igen, a régi logót is lecseréltük egy újabbra, lendületesebbre. Ezekkel a változtatásokkal is szeretnénk jelezni a római magyar közösségnek, illetve az érkező zárandokoknak: a Szent István Ház megújult.

– Honlapjukon az árak is megtalálhatók. Bizonyos esetekben adnak kedvezményt?

T. S.: Az alapítók szándéka szerint a ház nem csupán a római magyaroknak, nem is csak a Magyarországról érkező zárandokoknak épült, hanem a világban élő minden magyarnak, hogy Rómába zárandokolva otthonra találjanak. Éppen ezért szeretnénk kedvezményt adni azoknak, akik plébánosi igazolással zárandokként és nem turistaként érkeznek hozzánk. A világnyelveken kiállított ilyenfajta igazolás a Vatikáni Múzeumban már jól működik. A Szent István Ház hivatásához hozzátartozik, hogy ilyen kedvezményeket adjon, és a tulajdonos is nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a magyar zárandokok kedvező anyagi feltételekhez jussanak. Csoportok érkezése esetén külön kedvezményeket adunk majd.

Áraink a tartalmazzák reggelit. Igény szerint – főként nagyobb csoportoknak – szeretnénk biztosítani a vacsorát, illetve az ebédet is. Tapasztalataim szerint azonban nem szerencsés a napi programokat megszakítani a szálláshelyen elköltött ebéddel, ezért elsősorban vacsorát szeretnénk ajánlani vendégeinknek. Erre a konyhánk kiválóan alkalmas. Segítségünk is lesz, hiszen az induláskor nálunk fognak lakni a Villa Mater Redemptoris nővérei. (A Via Tamagnón lévő zárandokházuk felújítása, modernizálása most kezdődik). Az egyik nővér kifejezetten konyhai tapasztalatokkal rendelkezik. Találtunk partnereket arra is, hogy a hozzánk érkezőket ideszállítsák a repülőtérről. A vendégeinknek, ha kéri, belépőt szerzünk a pápai audienciákra, és emellett hivatásos idegenvezetőket is tudunk ajánlani. Most intézzük, hogy a családok biciklit bérelhessenek a házban, és árusítunk majd buszjegyet, turistajegyeket is. A nagyobb csoportoknak abban is szeretnénk segíteni, hogy miként, milyen engedélyekkel mozoghatnak a turistabuszokkal a városban. A közlekedésnek ez a módja ugyan pénzbe kerül, de sokszor időben és még anyagilag is megéri a pluszkiadásokat.

N. N.: A zárandokcsoportok gyakran jelentkeznek olyan igényekkel, hogy az őket kísérő lelkipásztorral szeretnének szentmisén részt venni valamelyik bazilikában. Ezek foglalásában is szívesen segítünk. A megújult Szent István Ház négyezer négyzetméteren, hatvan szobával, százhusz fő befogadására alkalmas közösségi terekkel, parkolási lehetőséggel és hatalmas kerttel várja a vendégeit. Minden szobához saját légkondicionáló és fürdőszoba tartozik, széf és WiFi is van benne. Szállodai kártya segítségével a vendégeink önállóan juthatnak be a házba. Természetesen mi is alkalmazkodunk majd Olaszországnak a járványhelyzet alakulásától függő beutazási előírásaihoz, de a hazai oltási igazolványt a házban mindenképpen elfogadjuk.

(A Szent István Ház honlapjának címe: cssroma.katolikus.hu)

Szöveg és kép:
Bókay László